

ת"פ 1732/11/19 - מדינת ישראל נגד רומן סימנובסקי

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 1732-11-19 מדינת ישראל נ' סימנובסקי
בפני כבוד השופטת רות שפילברג כהן

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

רומן סימנובסקי

הנאשם

הכרעת-דין

בפתח הדברים, אני מודיעה לנאשם כי הוא זכאי.

לא הוכח, במידה העולה על ספק סביר, כי הנאשם ביצע עבירות על פי החוק לאיסור הלבנת הון, אשר יוחסו לו בכתב האישום.

אבהיר להלן את נימוקי החלטתי לזכות את הנאשם.

כתב האישום ויריעת המחלוקת

1. החוק לאיסור הלבנת הון, נחקק בשנת 2000 לשם סיוע במאבק בפשיעה חמורה. תכליתו של החוק היא למנוע הלבנת הון, כך שפירות אסורים, שמקורם ברווחים מביצוע עבירות, לא ייטמעו במערכות פיננסיות כשרות. איתור פעולות כספיות חריגות, נועד, על פי תכלית החוק, לסייע בחקירה ובמיגור של עבירות פליליות שהניבו את אותם הכספים נשוא הפעולות.

בהתאם להוראת החוק (פרק ח'), הוקמה בישראל **רשות מוסמכת לאיסור הלבנת הון ומימון טרור**, שייעודה הוא ריכוז מידע שמקורו בדיווחים פיננסיים אשר חוק הלבנת ההון מחייב. החוק מסדיר את סמכויות העברת המידע מהרשות המוסמכת לגורמים שונים, בהם משטרת ישראל, שרות הביטחון הכללי ורשויות המס, לשם קידום תכליתו של החוק - לחשוף פשיעה ולהיאבק בה.

כאמצעי לאתר רכוש שמקורו בעבירה, וכדרך לאיסוף מידע על פעולות פיננסיות חשודות, הטילו חוק איסור

הלבנת ההון והצווים שמתוקף החוק, חובות והגבלות על גורמים פיננסיים פרטיים, דוגמת בנקים, נותני שירותי מטבע ואשראי, ועוד. **סעיף 7 לחוק איסור הלבנת הון**, מסדיר את האמצעים החוקיים שדרכם ניתן לחייב תאגידים בנקאיים ונותני שירותים פיננסיים בפעולות שונות של פיקוח ודיווח על נתניהם של לקוחות מקבלי השרות.

בנק הדואר הנו תאגיד בנקאי, אשר מחויב על פי החוק ועל פי **סעיף 11 (א) לצו איסור הלבנת הון**, לדווח לרשות המוסמכת על כל פעולה של הפקדה או של משיכת מזומנים השווה או העולה על סכום של 50,000 ₪.

אין מחלוקת כי הנאשם עסק בתקופה הרלוונטית במתן שירותי מטבע, מעסק בעיר צפת (להלן: "צ'ינג"), וכי היה "נותן שירותי מטבע" מורשה (להלן "נש"ם").

הנאשם החזיק חשבון בבנק הדואר, שמספרו 2236675 (להלן: "חשבון בנק הדואר", וגם "החשבון").

אין מחלוקת כי בתקופה שבין חודש מאי 2016 עד חודש ינואר 2017, ביצע הנאשם באמצעות חשבון בנק הדואר שבשליטתו, מאות משיכות יומיות במזומן, תמורת הפקדת המחאות. כל אחת ממשיכות אלה, הייתה על סכומים נמוכים במעט מהסכום של 50,000 ₪, סכום המחייב את בנק הדואר לדווח על הפעולה לרשות הלבנת ההון. כתב האישום ציין, ועל כך אין מחלוקת מהותית, כי המשיכות במזומן הגיעו לכדי **סכום מצטבר של 7,942,899 ₪**. בטבלה המצורפת לכתב האישום, מפורטות **165 משיכות** מהתקופה האמורה, אשר הנאשם משך באמצעות החשבון, רובן המוחלט על סכום של 49,000 ₪.

2. עד כאן פורטו עובדות כתב האישום, אשר, כפי שצוין, אינן מצויות בעיקרן במחלוקת בין הצדדים.

הצדדים, אשר מסכימים כי הנאשם אכן ביצע את המשיכות שכתב האישום מפרט, חלוקים באשר לשאלה **אם התנהגותו של הנאשם מהווה את העבירה המיוחסת, אם לאו**.

3. המאשימה טוענת בכתב האישום, כי הנאשם פיצל את פעולות המשיכה לסכומים הפחותים מעט מסכום של 50,000 ₪ תוך ידיעה כי על בנק הדואר מוטלת חובת דיווח מסכום זה ומעלה, **ובמטרה לגרום לסיכול הדיווח כאמור**. מכאן, נטען בכתב האישום, עשה הנאשם מאות פעולות ברכוש במטרה שלא יהיה דיווח על פי סעיף 7 לחוק הלבנת הון, או כדי לגרום לדיווח לא נכון. לנאשם מיוחסים, על בסיס טענה זו, 165 מקרים של עבירה על איסור הלבנת הון, לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון.

4. מנגד, הנאשם, אשר כאמור איננו חולק על רוב רובן של הטענות העובדתיות, ומאשר כי אכן ביצע, באמצעות החשבון, משיכות רבות בסכומים הפחותים אך במעט מהסכום של 50,000 ₪, טוען כי **פעל שלא במטרה לפגוע בדיווח**, אלא ממניעים אחרים, שאינם פליליים, אותם פירט, ושעניינם, כפי שיפורט בהרחבה, מניעים של חיסכון בזמן ושל יעילות. מכאן, טען הנאשם כי אין להרשיעו בעבירה המיוחסת לו. **המחלוקת הנה אך ורק בשאלת**

הוכחת היסוד הנפשי שבעבירה - כי המעשים בוצעו במטרה לסכל דיווח.

ראיות ועדים

5. כפי שניכר מתוך האמור לעיל, בפניי מחלוקת מצומצמת. הנאשם הודה ברוב החלק העובדתי שבכתב האישום, ובגישה עניינית וראויה להערכה של שני הצדדים, הסכים הנאשם להגשת מוצגים רבים, אשר המאשימה הגישה במרוכז. בכלל זה הוגשו כל חקירותיו של הנאשם בפרשה, מזכרים שתיעדו פעולות חקירה שבוצעו, חומרים שהתקבלו מבנק הדואר, לרבות תצלומיהן של אסמכתאות המשיכה לכל אחת מהמשיכות המיוחסות. גם המאשימה הסכימה, בתורה, להגשת מוצגים, אשר הנאשם ביקש להסתייע בהם ולהפנות אליהם. הודות לגישה עניינית זו, של שני הצדדים, התייתרה עדותם של שבעה משמונת עדי התביעה, ונשמעה עדותו של עד תביעה בודד, מר אמיר עמר, מנהל סניף בנק הדואר שברחוב ירושלים בצפת (הסניף יכונה בהמשך גם: "הסניף הקטן" לעומת הסניף הנוסף שבצפת, שיכונה: "הסניף המרכזי"). מטעם הנאשם העיד הוא עצמו בלבד. הצדדים הגישו את סיכומיהם בכתב והשלימו התייחסות בעל פה. בנוסף נדונו בפני בהליך זה בקשות ביניים של הנאשם, אשר אליהן אתייחס עניינית בהמשך.

ניתוח והכרעה

6. כאמור בפתיח, אשמתו של הנאשם בעבירה שיוחסה לו לא הוכחה ברמה הנדרשת. כפי שיפורט, חרף פעילות חשודה על פניה של הנאשם, המתבטאת במשיכה עקבית של סכומי מזומן, אשר בכל אחת מהמשיכות התקרב באופן חשוד לסכום של 50,000 ₪, סכום אשר ממנו ומעלה קיים על-פי חוק דיווח אוטומטי לרשות, ולמרות שמדובר במיליוני שקלים סה"כ, אשר הנאשם משך בשיטה זו מבנק הדואר, במשך תקופה קצרה יחסית של פחות משנה, לא הוכחה העבירה, הדורשת הוכחת יסוד נפשי של מטרה לסכל דיווח. אמנם, משיכות מזומן כה רבות, בסכום גבולי, מוכתמות בסממנים המחשידים בפיצול מכוון שמטרתו להערים על המערכת, ולכן היה ממש בטענת המאשימה כי ההתנהגות החשודה דן, מעבירה על כתפי הנאשם מעין נטל, המחייב אותו ליתן הסבר ולסתור את החשד המתעורר כלפיו, ואולם מצאתי, בסופו של דבר, כי הנאשם עמד בנטל זה, וכי אכן המציא הסבר סביר להתנהגותו, עד כי הותר ספק באשמה.

פעולה במטרה לסכל דיווח - יסוד נפשי

7. בהיעדר מחלוקת (למעט נקודות מצומצמות), לגבי העובדות, נותרה מחלוקת יחידה בלבד של הליך זה, שהנה בשאלת התקיימותו של היסוד הנפשי שבעבירה.

אשר על כן, אתייחס כעת לעבירה המיוחסת לנאשם ולהסדר הנורמטיבי שסעיף 3(ב)(1) לחוק לאיסור הלבנת הון. בהמשך אתייחס בהרחבה, כפי שעשו גם הצדדים בטיעוניהם ובסיכומיהם, לגרסת הנאשם, שבה, כאמור, הנאשם נתן הסברים באשר לטענתו, כי ביצע את המשיכות החשודות בפיצול לסכומים נמוכים מ-50,000 ₪,

שלא במטרה לסכל דיווח לרשות הלבנת ההון.

סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון (להלן גם: "החוק" ו"הסעיף" בהתאמה) קובע כדלקמן:

"(ב)(1) העושה פעולה ברכוש או המוסר מידע כוזב, במטרה שלא יהיה דיווח לפי סעיפים 7 או 8 או כדי שלא לדווח לפי סעיף 9, או כדי לגרום לדיווח בלתי נכון, לפי הסעיפים האמורים, דינו - מאסר חמש שנים או קנס פי שמונה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "מסירת מידע כוזב" - לרבות אי מסירת עדכון של פרט החייב בדיווח;"

8. לשון הסעיף מלמדת כי בפנינו **עבירת מטרה**. באשר ליסוד הנפשי, מוטל על המאשימה הנטל להוכיח כי התנהגותו של הנאשם נעשתה **"במטרה שלא יהיה דיווח"**, או **"כדי לגרום לדיווח בלתי נכון"**, בהתאם לסעיף 7 (הוא הרלוונטי כאן) לחוק איסור הלבנת הון. נדרשת, אם כן, הוכחת מודעות ומחשבה פלילית באשר לנסיבות ולפסול שבהתנהגות, ובנוסף גם **כוונה מיוחדת למנוע מהבנק לדווח לרשות כמתחייב מסעיף 7 לחוק**.

סעיף 7 לחוק קובע כדלקמן:

"הטלת חובות על גופים פיננסיים"

7. (א) לשם אכיפתו של חוק זה יורה נגיד בנק ישראל בצו, לאחר התייעצות עם שר המשפטים והשר לביטחון הפנים, לגבי סוג ענינים ופעולות ברכוש שיפורטו בצו, כי תאגיד בנקאי -

(1) לא יעשה פעולה ברכוש במסגרת השירות הניתן על ידו אלא אם כן יהיו בידיו פרטי הזיהוי, כמפורט בצו, של מקבל השירות מאת התאגיד הבנקאי; הנגיד יקבע בצו מיהו מקבל השירות לענין זה; קביעה זו יכול שתכלול נהנה מהפעולה ויוצר נאמנות או הקדש (בסעיף זה - מקבל השירות); היה מקבל השירות תאגיד או שהפעולה נעשתה לבקשת תאגיד או באמצעות חשבונו של תאגיד, יכול שהקביעה תכלול בעל שליטה בתאגיד; לענין פסקה זו, "נהנה" - אדם שבעבורו או לטובתו מוחזק הרכוש או נעשית פעולה ברכוש, או שביכולתו לכוון פעולה ברכוש, והכל במישרין או בעקיפין, ולענין תאגיד - גם בעל שליטה בתאגיד;

(2) ידווח באופן שייקבע בצו על הפעולות ברכוש של מקבל השירות שיפורטו בצו לרבות פעולות כאמור שלא הושלם ביצוען;

(3) ינהל רישומים וישמור עליהם באופן ולתקופה שייקבעו בצו, בענינים אלה:

(א) פרטי הזיהוי כאמור בפסקה (1);

(ב) הפעולות שנקבעה לגביהן חובת דיווח כאמור בפסקה (2);

(ג) כל ענין אחר, שייקבע בצו, הדרוש לשם אכיפתו של חוק זה.

(ההדגשה אינה במקור - רש"כ)."

9. סעיף 7(2) לחוק, מפנה, לגבי חובות הדיווח לרשות החלות על גופים פיננסיים, לצווים שהוצאו מתוקף סעיף 7(א) לחוק. בנק הדואר כפוף, בהתאם לחקיקה זו להוראותיו של **צו איסור הלבנת הון (חובת זיהוי, דיווח וניהול רישומים של בנק הדואר למניעת הלבנת הון ומימון טרור) תשע"א - 2011** (להלן: **"צו הדואר"**).

סעיף 11(א) לצו הדואר מבסס חובת דיווח כדלקמן:

"בנק הדואר ידווח לרשות המוסמכת על הפעולות כמפורט להלן:

"(1) פעולה של הפקדה בחשבון או משיכה ממנו של מזומנים, בין במטבע ישראלי ובין במטבע חוץ, בסכום שווה ערך ל-50,000 שקלים חדשים לפחות, למעט פעולה של תשלום חשבונות;"

10. המאשימה טוענת כי יש לבחון אם הנאשם ביצע משיכות רבות על סכום הנמוך במעט מ-50,000 ₪, במטרה לסכל דיווח, על פי **הלכת הצפיות**. שיש בה להחליף את דרישת המטרה שבסעיף 3(ב)(1) לחוק. השאלה אם הוכחת צפי על פי הלכת הצפיות די בה כדי להחליף הוכחה של מטרה, לשם הוכחת היסוד הנפשי שבסעיף, נדונה בפסיקה אך לא הוכרעה. ניתן לראות, כי באותם מקרים בהן נערך דיווח באפשרות להרשיע נאשמים בעבירות הלבנת הון על פי סעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון, מצאתי כי נמצא, בסופו של דבר, ולגופו של כל מקרה, כי **בתי המשפט שוכנעו בקיומה של מטרה בפועל לסכל דיווח לרשות**, כלומר הוכח שההתנהגות, באותם מקרים, בוצעה מתוך יסוד נפשי של מודעות ומחשבה פלילית, כולל חפץ של הנאשם במטרה. השאלה אם ניתן להסתפק בצפיות, נותרה, באותם מקרים תיאורטית ובגדר צריך עיון.

11. חוק העונשין, בסעיף 20(2) מבסס את הלכת הצפיות כדלקמן:

"לעניין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות כאפשרות קרובה לודאי, כמוה כמטרה לגרמן."

ואולם, פסיקת ביהמ"ש העליון קבעה כי לא ניתן להחיל את הלכת הצפיות באופן גורף על עבירות המטרה כולן, וכי השאלה אם בעבירה ספציפית, תחליף הלכת הצפיות את הכוונה המיוחדת ואת הוכחת המטרה, תיענה בהתאם לניתוח היסודות של כל עבירה ועבירה, על פי תכליתה החקיקתית ועל פי טיבה.

ראה לעניין זה את אמירות ביהמ"ש העליון בע"פ 217/04 **חאפז אלקורעאן נ' מדינת ישראל** (29.6.05), שם התקבלה הלכת הצפיות כמספקת, תחת הוכחת כוונה מיוחדת, לגבי עבירת סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תעבורה, וכן ברע"פ 7153/99 אלגד נ' מדינת ישראל (29.8.01) שם התייחסה כב' הש' בייניש למחלוקות שבפסיקה, בשאלת החלת הלכת הצפיות של סעיף 20(ב) לחוק העונשין על עבירת שאינן עבירות תוצאה. בפס"ד אלגד נקבע כי בעבירות שאינן עבירות תוצאה, יבחן כל מקרה לגופו, בשאלה אם נדרשת הוכחת מטרה ממש או שמא הלכת הצפיות תספיק, ואביא הדברים כלשונם:

"מקובל עליי כי כלל הצפיות הקבוע בסעיף 20(ב) לחוק מתייחס לעבירות כוונה תוצאתיות בלבד, ולשונו של סעיף 20 על כל חלקיו תעיד על כך."

בעיקרו, מבוסס כלל הצפיות או ההלכה רבת השנים המכונה **הילכת הצפיות על כך שהפסול המוסרי והחברתי הטמון בהתנהגותו של עושה אשר צפה התממשות של יעד כאפשרות קרובה לוודאי, שווה ברמה הערכית לפסול הטמון בהתנהגות מתוך שאיפה להשגת היעד או להתממשותו. על־כן צפיית התממשות היעד המבוקש ברמת הסתברות**

עמוד 5

קרובה לוודאי, כמוה כשאיפה להשגת היעד. מטעם זה בדרך כלל תשמש הילכת הצפיות הפסיקתית תחליף ליסוד הנפשי של שאיפה להשגת היעד, כאשר שאיפה כזו אינה מתקיימת במלואה או אינה ניתנת להוכחה. "המחשבה הפלילית המיוחדת", כאשר היא נדרשת בהגדרת העבירה, יכולה אפוא להיות מוחלפת בצפייה ברמה גבוהה של קירבה לוודאות, בדומה להיותה תחליף ליסוד הנפשי של כוונה בעבירות תוצאה שחלה עליה הוראת סעיף 20(ב) לחוק. עם זאת בעבירות שאינן עבירות תוצאה יש אפשרות כי במקרים מיוחדים נוסח הגדרת העבירה ותכליתה יחייבו שלא להחיל על היסוד הנפשי הנדרש בה את הילכת הצפיות.

12. לגבי השאלה אם הלכת הצפיות יש בה להחליף את דרישת המטרה הנדרשת בחוק איסור הלבנת ההון, ראה את הניתוח של כב' השופט דנציגר בע"פ 2333/07 **שלמה תענך ואח' נ' מ"י** (12.7.10) פסקאות 235-239. בפרשת תענך עמדו הנאשמים לדין בגין סעיף 3(א) לחוק שעניינו פעולות ב"רכוש אסור" (ולא סעיף 3(ב)(1) כבעניינו, שעניינו "פעולות ברכוש" שאיננו "רכוש אסור" דווקא, ואולם דומה כי עקרון הדברים יפה גם לכאן) כב' הש' דנציגר, חרף התייחסות לאפשרות להרשיע על סמך הלכת הצפיות במקום הוכחת "מטרה", לא הכריע בשאלה, ומצא, גם ללא הכרעה, כי באותו עניין הוכחה "מטרה" של הנאשמים לסכל דיווח ולהלבין הון. הש' דנציגר אמר, בהתייחסות לעניין היסוד הנפשי, את הדברים הבאים:

"כאשר מחשבה פלילית מסוג "מטרה" נדרשת בעבירה התנהגותית, כגון זו הקבועה בסעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, אין המדובר ביסוד הנפשי של "כוונה" כהגדרתה בחלק הכללי של חוק העונשין, אלא מדובר ברצון או בשאיפה להשיג יעד מסוים, מעבר לנדרש ביסוד העובדתי של העבירה [ראו למשל: דבריו של השופט א' גולדברג בע"פ 506/89 נעים נ' רוזן פ"ד מה(1) 133 (1990); דבריו של הנשיא א' ברק בע"פ 2831/95 אלבה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(5) 221 (1996), פסקה 7 לפסק דינו של הנשיא א' ברק; פלר, בעמוד 533, רע"פ 4827/95 ה.ג. פולק בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 97, 108-109 (1997) (להלן - עניין פולק)]. מטרה כאמור ניתן להוכיח באמצעות ראיות, בין אם ישירות ובין אם נסיבתיות, מהן ניתן להסיק את דבר קיומה ראו למשל עניין פולק, בעמוד 109]. כפי שפורט לעיל, במקרים דוגמת המקרה שבפנינו, חלק ניכר ממלאכת הוכחתו של היסוד הנפשי נסמך על ראיות נסיבותיות אשר אינן נופלות ממשקלן של ראיות ישירות, אלא שדרך בחינתן ושקלולן הינה שונה כאמור. השימוש בהן ובחינת משקלן מבוצעים על פי מכלול התשתית הראייתית כולה, תוך שימוש בהיגיון, בשכל הישר ובניסיון החיים. התשתית הראייתית במקרה שלפנינו מביאה למסקנה כי מתקיים יסוד "הכוונה המיוחדת" או "המטרה" אצל כל אחד מבין שני המערערים." (ההדגשות אינן במקור - רש"כ).

13. היעדר ההכרעה שבפס"ד תענך לגבי שאלת דיותה של הלכת הצפיות להוכחת יסוד נפשי בעבירות הלבנת הון, הוזכר בפסיקה מאוחרת יותר בע"פ 8551/11 **כהן סלכגי נ' מ"י**, (12.8.12) שם התייחסה כב' השופטת ברק ארז לכך שכמו בעניין תענך, כך גם במקרה כהן סלכגי, נותרה שאלת התאמתה של הלכת הצפיות בצריך עיון, משנמצא גם שם, מבלי להפעיל את הלכת הצפיות, כי הוכחה "מטרה" ו"כוונה להסתיר" (פסקה 43).

14. בת"פ (ת"א) 3725-08-17 מ"י נ' **ראובן פרלמן** (28.6.21) קבע ביהמ"ש המחוזי כי לצורך סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, די בהוכחה כי הנאשם צפה ברמה גבוהה של הסתברות כי תוצאות מעשיו יהיו סיכול משטר הדיווחים מכוח חוק איסור הלבנת הון. ואולם נראה כי גם באותו עניין, נראה כי בית המשפט המחוזי עשה, בסופו של דבר, ניתוח ראייתי ונסיבתי, אשר ביסס מסקנה כי הנאשם שם פעל **מתוך מטרה** לסכל דיווח על תנועות פיננסיות. ביהמ"ש קבע כי אותו נאשם אשר ביצע, בין היתר, פעולות במזומן בדרך של פיצול לסכומים הנמוכים אך במעט מסכום הדיווח האוטומטי, פעל כדי לסייע לבתו באינטרסים כלכליים בלתי כשרים, שהסבירו את עבירות הלבנת ההון.

15. הלכת הצפיות הוחלה לגבי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון גם בהכרעת הדין בת"פ (ת"א) 40131/08 מ"י נ' **ג'רבי** (1/9/13) שם דובר בבעליו של עסק לניכיון שקים, אשר ביצע פעולות רבות ברכוש שהיה בהם לטשטש את המידע לגבי לקוחותיו כנש"ם, ולמנוע דיווח לרשות הלבנת ההון. גם באותו מקרה, חרף הקביעה שניתן להסתפק בהוכחת יסוד נפשי על פי הלכת הצפיות, בוססה ההרשעה בפועל על קביעה שהוכחה מטרה לסכל דיווח ממש. צוין שם כי הלכת הצפיות תהלום, רק מקום בו ימצא שזולת סיכול דיווח, אין עוד מניע סביר להתנהגות האסורה.

16. לנאשם מיוחסת "פעולה ברכוש" ואין מחלוקת כי הפעולות שביצע בבנק הדואר מהוות "פעולות ברכוש" כנטען. לנאשם לא מיוחסות "פעולות ברכוש אסור" במטרה לסכל דיווח (ראה הוראותיו של סעיף 3(א) לחוק, בניגוד להוראותיו של סעיף 3(ב) הוא המיוחס לנאשם). המאשימה אינה מחויבת לפיכך להוכיח שמקור הכספים אותם הנאשם משך בפיצולים לסכומים הנמוכים מסכום הדיווח האוטומטי לרשות הלבנת ההון מקורם בעבירה, או שנסיבות קבלתם חשודה. יחד עם זאת, בעניינו של הנאשם שבפניי, בניגוד למקרה פרלמן הנ"ל, עניין תענך, מקרה סלכגי, עניין ג'רבי ומקרים אחרים, בהן הובאו ראיות על התנהלות חשודה ופליילית של הנאשמים בשלבי קבלת הכספים - המאשימה לא הצליחה להצביע על רקע או על אינטרס מובהק של הנאשם לסכל דיווח. מדובר בנש"ם, אשר מתוקף עבודתו כנותן שרותי מטבע היה זקוק לתזרים מזומנים גדול, ושלגביו לא הוצגו ממצאים, מעבר לחשדות כלליים שלא גובו בראיות, על מעורבותו בענייני "רכוש אסור", או על רקע מובהק או מפוקפק שיש לו ערך ראייתי נסיבתי, להוכחת מטרה למנוע דיווח.

17. המאשימה, בסיכומיה, בהם טענה כאמור כי די בהלכת הצפיות כדי להוכיח מטרה, הפנתה לע"א 9796/03, שם **טוב נ' מ"י** (21.2.05) (להלן: "**עניין שם טוב**") שם הטביע כב' הש' חשין, לגבי פעולת הפיצול של פעולות במזומן לסכומים הקרובים לסכום המחייב דיווח, את המושג: "**הבניה**", וצוין כי דרך הפקדה מעין זו מקימה מעין חזקה שבעובדה, שהעבירה את הנטל על כתפיהם של המערערים באותו מקרה "**לצעוד לפנים ולהסביר**" את מעשיהם. בעניין שם טוב דובר באב ובנו, תושבי חוץ, שביצעו הפקדות בנקאיות רבות, נמוכות וקרובות לסך של 200,000 ₪, אשר היה אז סכום חובת הדיווח לרשות הלבנת ההון, ולכן נחשדו בביצוע פעולות שנועדו לסכל את הדיווח לרשויות. בית המשפט המחוזי הורה על חילוטם של חלק מהכספים, והערעור לבית המשפט העליון נדחה.

18. בהסתמכה על עניין שם טוב, מבקשת המאשימה לקבוע כי גם על מעשיו של הנאשם חלה חזקה, אשר יש בה להעביר על כתפיו את הנטל לסתור את משמעותן המפלילה של משיכות המזומן הרבות בסכומים הנמוכים אך במעט מ-50,000 ₪. דברים אלה לא ניתן לקבל כלשונם, והם אינם הולמים את חובתה של המאשימה לעמוד,

במשפט פלילי, בנטל ההוכחה מעבר לספק סביר, כי מעשיו של מי שמואשם בעבירה על סעיף 3(ב) לחוק הלבנת הון, נעשו **מתוך מטרה לסכל דיווח על פי חוק**, או, למצער, ובהסתייגויות שפורטו לעיל בהרחבה, **תוך צפיות קרובה לוודאי של הנאשם כי המעשה יסכל דיווח**. עניין שם טוב, הנו **הליך אזרחי**, ערעור שהוגש על החלטה לחלט כספים שהוחשדו ככספי הלבנת הון, בניגוד הליך שדן בהרשעה בפלילים. בעניין שם טוב, הכספים החשודים חולטו על פי הוראה חוקית שאפשרה חילוט כספים, מקום בו החשוד בפעולות הלבנת הון אינו נמצא, ולא ניתן להגיש נגדו כתב אישום. המערערים, שכאמור היו תושבי חוץ, ואשר לא התייצבו כלל למשפטם, לא נחקרו ולא הואשמו, ונקבע כי המדינה עמדה שם בנטל ההוכחה שהיה מוטל עליה להוכיח מטרה, שהוא **הנטל הדרוש למידת ההוכחה הנהוגה במשפט אזרחי**. באשר למשמעות הראייתית של הפיצול, ושל ההבניה, פסק דין שם טוב ציין כי **אם ניתן הסבר לפיצול ולהבניה, הרי שיש לבדוק ההסבר**, ובעניין זה אמר כב' השופט חשין את הדברים הבאים:

"אכן, דרך ההפקדה הייתה בבחינת "הדבר מדבר בעדו", ובנסיבות אלו הנטל להוסיף ולהביא ראיות הסותרות את ההנחה לכאורה - על שכמם של המערערים הוטל. המערערים היו כאותו מחזיק במרפסת שעציץ ממנה נפל על ראשו של עובר־אורח תמים; ומה המחזיק במרפסת הנטל עליו מוטל הוא להסביר כיצד אירע מה שאירע, כן הם המערערים. דרך ההפקדה יצרה חזקת־עובדה (praesumptio facti) שהמערערים ביקשו להשתמט מחובת הדיווח על דרך של הבניה, וחזקה זו חייבה אותם לצעוד לפנים ולהסביר. ואולם המערערים לא צעדו לפנים ולא הסבירו. בטענות חוק היו המערערים מלאים כרימון, ואולם בכל אלו לא שמענו ולו רמז של הסבר למעשיהם. היעדר ההסבר לִמְעֵשָׂה מחזק את הנלמד מן המעשה. אכן, לו הסבר היה בפיהם של המערערים, וכי לא היינו שומעים זעקת שבר מפיהם? אלא שנתקיים בהם במערערים הפסוק כי אין קול ואין עונה ואין קשב". (הדגשות לא במקור - רש"כ)

19. פיצול המשיכות הרב והתדיר אשר הנאשם ביצע, הנו ממצא עובדתי מוסכם, אשר משקלו בכלל הנסיבות והראיות הוא משקל רב ומרכזי, ובכך דומה כי עניין שם טוב, מתאים לעניינו של הנאשם, וכי אכן, מבלי שאקבע מסמרות אם קיימת לחובתו של הנאשם חזקה שבעובדה אם לאו, מצופה הנאשם "לצעוד לפנים" ולהסביר את מעשיו. ואולם, מכאן והלאה, שונה עניינו של הנאשם מעניין שם טוב, שכן, בניגוד למערערים שם, שלא הסבירו ולא התייצבו להשמיע את "זעקת שברם" (כלשון כ' הש' חשין), הנאשם שבפניי אכן נתן הסבר מפורט לפיצולים, ופרש גרסה נרחבת אלטרנטיבית לגרסת המאשימה, שבה נימק את ההפקדות הרבות, הקרובות ברובן הגדול לסכום החב בדיווח של הבנק לרשות הלבנת ההון - 50,000 ₪. חלק גדול מהסבריו של הנאשם ניתנו בשלב החקירה, וכפי שיפורט, בהזדמנות הראשונה שבה הוצגו הטענות בפניו.

20. ניתן לסכם ולומר, ככל שהדבר נוגע לנטל ההוכחה, כי אין לקבל את טענת המאשימה, לפיה הנאשם חב בנטל הפרכת האשמה, אשר רובצת לפתחו בגין המשיכות שמשך. אכן, המצע הראייתי והעובדתי שהונח, מחייבים את הנאשם להסביר את המשיכות הרבות שביצע במזומן, בסכומים הקרובים ל-50,000 ₪, ואולם משהוצעו מצד הנאשם הסברים למעשיו (והסברים אלה יפורטו בהרחבה בהמשך) הרי שהנטל לסתור את הגיונם של הסברים אלה, חזר לכתפי המאשימה, במסגרת חובתה להוכיח מעל ספק סביר כי הנאשם פעל במטרה לסכל דיווח לרשויות הלבנת ההון. כפי שיובהר, מצאתי כי לא נעשו די פעולות חקירה שנדרשו כדי לבחון את טענות הנאשם. פעולות אלה, אילו היו נעשות, יתכן והיה בהן לחזק את טענותיו של הנאשם או לסתור אותן, ואולם אי ביצוען מותיר את גרסת הנאשם ככזו המעלה ספק באשמתו, וזאת גם אם אקבל את טענת המאשימה שדי בהלכת הצפיות, בכדי

להוכיח הכוונה לסכל דיווח, וקל וחומר אם תידרש מידת הוכחה נוקשה יותר של חפץ במטרה, ושל כוונה מיוחדת להשיגה.

גרסת הנאשם והשתלבותה בראיות האחרות

21. הנאשם, בן 33 ביום עדותו, העיד כי עסק בעבודתו כנותן שירותי מטבע במשך כ-6-7 שנים, ממשרד שהחזיק בצפת, תחילה בבית הוריו, ובהמשך ב"משרדון" אצל נש"מ ותיק בשם יחזקאל גבאי ברחוב צה"ל 8/82 בעיר. לטענתו, החלפת הכתובת אושרה על ידי משרד האוצר. לשם עבודתו הסתייע הנאשם לדבריו בתוכנה ייעודית בשם "לין" שהותקנה ע"י איש מקצוע. תוכנת לין ריכזה, לדבריו, את כלל הנתונים, לגבי הלקוחות והשיקים שהופקדו (עמ' 22), ודרכה היה הנאשם סולק את ההמחאות ישירות לבנק הפועלים שבו ניהל חשבון עסקי בעבר. הנאשם הסביר כי בעבודתו נתן לרוב שירותי פריעת שקים למזומן, תמורת עמלה של 2-3 אחוזים, לרוב בגין משכורות או המחאות של קבלנים, שביקשו להקדים מועד פירעון של שיקים דחויים. בנוסף, לעיתים נדירות, עסק במטבע זר.

22. הנאשם העיד שחשבון בנקאי של נש"מ הנו חשבון מיוחד, ואחר לחלוטין מחשבון "רגיל" (עמ' 24 ש' 4). לגבי התנהלותו הבנקאית, הנאשם הסביר כי כנש"מ הוא זקוק תדיר לכסף מזומן, שכן זו ה"סחורה" אותה הוא מספק ללקוחות (עמ' 23 ש' 12).

23. באשר להתנהלותו בחשבון הבנק העסקי - הנאשם העיד כי בעבר ניהל חשבון בבנק הפועלים בצפת, ורק בהמשך, עבר בשל אילוצים שאינם תלויים בו לבנק הדואר. המעבר מבנק הפועלים לבנק הדואר התבצע עקב החלטת בנק הפועלים לצמצם את הסניפים שנתנו שירותים לנש"מ, ולאחר שבבנק הפועלים בצפת לא ניתן היה עוד לנהל חשבון נש"מ. לאחר שבדק אופציות אחרות, וכדי שלא לנסוע נסיעה יומית ממושכת, מחוץ לצפת, לסניף בנק שנותן שרות לחשבונות נש"מ, כדי לקבל שם מזומנים - פתח הנאשם חשבון בבנק הדואר (עמ' 24 ש' 5).

24. כשעבד בבנק הפועלים, נהג הנאשם לדבריו למשוך מזומנים באמצעות חשבון עסקי, כנגד הפקדת המחאות. ההמחאות הופקדו באופן מקוון באמצעות התוכנה שעמה עבד, והנאשם היה סולק את ההמחאות למערכת הבנק, ובהמשך, כעבור יום-יומיים, הוגשו ההמחאות פיזית בסניף הבנק (עמ' 23 ש' 9). תקרת המשיכה בבנק הפועלים הייתה, לדבריו הנאשם, בסכום של 200,000 ₪, וזאת למעט מקרים מיוחדים, בהם ביקש למשוך סכומים גדולים יותר, לגביהם היה מודיע זאת מראש, בכדי שעובדי הסניף יערכו לספק לו סכום גבוה יותר במזומן (שם, ש' 17). לרוב, לדבריו הנאשם, הוא היה מושך בבנק הפועלים מזומנים בסכומי התקרה האפשרית, במשיכות בגובה של 200,000 ₪.

25. טענת הנאשם, כי בעת שחשבונו התנהל בבנק הפועלים משך משיכות בסכומים גבוהים, במקרים רבים משיכות ע"ס 200,000 ₪, גובתה במסמכים שהתקבלו מבנק הפועלים על פי צו שניתן לבנק הפועלים לבקשת הנאשם. תדפיס של בנק הפועלים מחשבון על שם הנאשם בבנק הפועלים בצפת, לגבי התקופה מחודש ינואר 2016 ועד אוגוסט 2016 (הוגש ע"י ההגנה וסומן נ/1), מתעד משיכות כמעט יומיומיות של 200,000 ₪, ובנוסף, משיכות רבות על בסיס יומי בכרטיסי בנק. הנאשם העיד לגבי התנהלותו בבנק הפועלים, והצביע על כך שבתקופת עבודתו בבנק הפועלים נמצע משיכות ע"ס 49,000 ₪, אשר מאפיינות את התנהלותו מאוחר יותר, כשעבד עם בנק הדואר.

לטענת הנאשם, העובדה שבבנק הפועלים לא התנהג באופן שמחשיד אותו בסיכול דיווח, ולא עשה כל פיצולים לסכומים הנמוכים במעט מ-50,000 ₪, מחזקים את טענתו שלא הייתה לו כל כוונה לסכל דיווח, וכי הייתה סיבה אחרת לפיצולים.

26. הנאשם הצביע לדוגמא על התנהלות ביום 10/5/16, יום שבו הוא משך שלוש משיכות בבנק הפועלים - משיכה ע"ס 200,000 ₪, משיכה נוספת ע"ס 200,000 ₪, ומשיכה שלישית ע"ס 50,000 ₪ (עמ' 27 ש' 12). הנאשם הסביר כי באותו יום היה זקוק למזומנים בסכום גבוה, וקיבל אישור מיוחד למשוך אותו. הנאשם הצביע על כך שבחר למשוך 50,000 ₪, ולא 49,000 ₪, כראייה לכך שלא פעל מעולם במטרה לסכל דיווח, אשר גם בנק הפועלים היה מחויב בו, כמו בנק הדואר, לגבי כל פעולה במזומן מעל 50,000 ₪.

27. הנאשם הצביע עוד, על כך שבמשך תקופה קצרה ניהל חשבונות בשני הבנקים, בנק הפועלים, ובנק הדואר, וכי באותה תקופה קצרה, משך בבנק הדואר משיכות על סך 49,000 ₪, ואילו בבנק הפועלים המשיך למשוך סכומים הגבוהים מ-50,000 ₪ (עמ' 27 ש' 14). לדבריו, התנהלות זו מלמדת ומוכיחה כי לא פעל במטרה לסכל דיווח, שהרי אילו היה רוצה לסכל דיווח לרשות הלבנת ההון, לא היה משך בבנק הפועלים סכומים המחויבים בדיווח על פי הוראות הצו לאיסור הלבנת ההון. המסקנה המתבקשת, לטענת הנאשם, הנה כי המשיכות מבנק הדואר, שהיו בסכומים של 49,000 ₪, הוגבלו לסכום זה לא כדי לסכל דיווח, אלא מסיבות אחרות הנוגעות להגבלות שהיו בבנק הדואר לגבי משיכות של סכומים הגבוהים מ-50,000 ₪.

28. הנאשם העיד כי את החשבון בבנק הדואר פתח, במקום החשבון העסקי בבנק הפועלים, בסמוך לחודש מאי 2016 (עמ' 25 ש' 22) בסניף המנוהל על ידי אמיר עמר, וכי באמצעות אמיר עמר הוא הגיש לבנק הדואר את כל הניירת הדרושה לפתיחת החשבון. הנאשם העיד כי אמיר עמר הסביר לו שבסניף שלו (שהוא הסניף הקטן מבין שני סניפי בנק הדואר שבצפת) יש לו סמכות משיכה עד 50,000 ₪, וכי אם רצונו במשיכת סכום גבוה יותר, אזי עליו לגשת לסניף המרכזי שבצפת (עמ' 24 ש' 9).

29. הנאשם פירט את נוהלי משיכת המזומנים עד לסכום של 50,000 ₪, בבנק הדואר. לדבריו, הוא היה מגיע, כעניין שבשגרה ועל בסיס יום יומי, לסניף הקטן וניגש לאמיר עמר מנהל הסניף, דרך דלת צדדית ומבלי שנאלץ לחכות בתור. אמיר עמר היה מזהה את הנאשם, סורק את תעודת הזהות שלו, בודק שיש יתרה למשיכה, ושולח עותק של תעודת הזהות לירושלים. לרוב, הכסף היה מוכן עבור הנאשם כבר כשהוא היה מגיע לסניף, לאחר שאמיר עמר היה מכין את השטרות הספורים, בחבקים שיוצאים ממכונת ספירת שטרות. הכסף חיכה לנאשם על סמך תיאום טלפוני כשהוא כבר כרוך בגומייה. אמיר עמר היה גם ממלא עבור הנאשם את טופס המשיכה באופן ידני או ממוחשב, בשיקים עצמיים של הנאשם, או בטפסים של בנק הדואר, והנאשם היה רק חותם, ויוצא ממשרדו של אמיר עמר תוך דקות ספורות כשסכום הכסף המזומן בידיו (עמ' 24 ש' 14 ואילך).

30. הנאשם הגיש מטעמו פלטי שיחות (מוצג נ/2), שהתקבלו בצו בית משפט אשר ביקש וקיבל. פלטי השיחות מתעדים תקשורת טלפונית קבועה בין הנאשם שמספר הטלפון הנייד שלו 052-3456019, לבין מנהל סניף בנק הדואר אמיר עמר, במספר 050-7365713. הנאשם העיד כי מטרת השיחות הרבות הייתה לתאם את קבלת המזומן.

הנאשם היה מתקשר ומודיע לעמר כי הוא מגיע לקחת כסף, ועמר היה מתקשר לנאשם ומודיע לו: "רומן, מוכן" (עמ' 29 ש' 19).

31. הנאשם עיין במסמכי משיכה שאותם הגישה המאשימה כראייה, ושהוצגו לו על ידי סנגורו, וציין כי באותם המסמכים שהוצגו לו (מוצג ת/13ב), מי שמילא את הפרטים היה מנהל הסניף הקטן בבנק הדואר בצפת אמיר עמר, ואילו הוא עצמו רק חתם על הטופס (עמ' 25 ש' 25 ואילך).

32. לעומת ההליך הקצר והקל למשך סכומים הנמוכים מ-50,000 ₪, הנאשם העיד כי הנוהל למשך סכום גבוה מ-50,000 ₪ היה מסורבל לעין ערוך. כשרצה למשך מעל 50,000 ₪, חייב אותו הדבר להגיע לסניף, להתקשר משם לפקידה בשם מיכל, היושבת בירושלים בבנק הדואר המרכזי, והמרכזת כפקידה יחידה את כל נושא הנשמי"ם בפריסה ארצית. לדברי הנאשם, במקרים כאלה הוא היה מחויב לחכות בסניף, עד שיתקבל מענה מאותה מיכל בירושלים, אשר לגביה ציין כי "זה היה סיוט לתפוס אותה בטלפון". בהמשך, היה עליו, לדבריו, להעביר למיכל העתקי קבלות, בסכומי המשיכה המבוקשת, כדי להוכיח שמול המשיכה קיימת עסקה מקבילה (עמ' 24 ש' 22 והלאה). לאחר שהיה שולח את העתקי הקבלות, היה על הנאשם, לדבריו, ליצור קשר מחודש עם הפקידה מיכל, כדי שזו תאשר את קבלת הקבלות ותיתן אישור משיכה לסכום המבוקש, הנהל לסכומי העסקאות שבקבלות אשר הנאשם הציג. עם האישור שהתקבל ממיכל, היה על הנאשם לגשת לסניף המרכזי של בנק הדואר בצפת, ואולם גם שם לא ניתן היה לקבל את הכסף במקום, אלא רק תוך יומיים שלושה, בתיאום עם מנהלת הסניף המרכזי, ורק אחרי שהכסף המזומן יגיע על פי הזמנה באמצעות הובלת ברינקס.

33. הנאשם התייחס לשלוש משיכות שביצע בבנק הדואר בשלושה ימים בחודש מרץ 2016 (ימים 21, 22, ו-10 למרץ) בהם משך סכום של 50,000 ₪ בכל משיכה (סכום אשר, בניגוד לסכום של רוב המשיכות - 49,000 ₪ - מדווח אוטומטית לרשות הלבנת ההון לפי הוראותיו של סעיף 8 לצו הלבנת ההון), והסביר כי היו אלה ימים ראשונים של התנהלות בבנק הדואר, בהם טרם היה מודע למגבלה של אמיר עמר לאשר משיכות רק בסכום הנמוך מ-50,000 ₪. הנאשם טען כי מדובר בהתנהלות תמימה המוכיחה לגביו כי משך סכומים ללא כוונת פיצול, והמלמדת לגביו כי לא התכוון למנוע דיווח (עמ' 30 ש' 7).

34. הנאשם הוסיף והעיד כי מעבר לאי הנוחות והסרבול הבלתי נמנעים, שהיו בבחינת כורח לשם משיכת סכומים העולים על 50,000 ₪, היה לו שיקול נוסף מדוע לא למשך סכומים גדולים אותם ניתן היה לקבל רק בסניף המרכזי שבצפת. לדבריו, בסניף המרכזי אירע לפני מספר שנים שוד מזוין בו נרצח מנהלו של הסניף. בהמשך לכך, כך העיד, ביקש הנאשם להימנע ממשיכת סכומים גבוהים של מאות אלפי שקלים בסניף המרכזי, שמא ייפול קורבן לשוד. הנאשם העיד כי היו מקרים שבהם אסף סכומים גבוהים של מזומן בסניף המרכזי, בתוך תיקים בולטים בנוכחותם, בהם ארז את השטרות. באותם מקרים, לדבריו, ביקש סיוע מאביו או מחבר, כדי שלא להימצא לבד ובפחדו מהתנכלות אלימה (עמ' 25 ש' 7). לעומת זאת, בסניף קיבל הנאשם, לדבריו יחס דיסקרטי שהגביר את תחושת הביטחון שלו (עמ' 44 ש' 12).

35. לאחר סיום שלב ההוכחות, ובהסכמת המאשימה, עדכן ב"כ הנאשם כי ביום 6.5.21 נפל הנאשם קורבן לשוד

אליהם על ידי עבריינים שהתחפשו לשוטרים, כפתו אותו בביתו, היכוהו במשך פרק זמן ארוך וגנבו ממנו רכוש וכסף מזומן. הנאשם הגיש תלונה למשטרה בגין השוד האליהם. הנאשם טען, בעקבות השוד האליהם, כי בסופו של דבר התממש חששו מפני פגיעה עבריינית, וכי פגעו בו ושדדו אותו עקב עיסוקו. לטענתו, האירוע הקשה והמאחר תומך בטענתו לפיה פיצל את המשיכות לסכומים קטנים, בין היתר משיקולי בטחון אישי, וכדי שלא לסכן את עצמו בסניף הגדול, בנשיאת מזומנים בסכומים גבוהים על גופו.

גרסת עד התביעה אמיר עמר

36. טענת הנאשם, כי משך משיכות רבות בסכום של 49000 ₪ בשל יעילות, לשם חיסכון בזמן, וכדי להימנע מהצורך לקבל אישור מיוחד מבנק הדואר בירושלים, **נתמכת בגרסתו של מנהל הסניף אמיר עמר**, אשר היה עד התביעה היחיד שהעיד מטעם התביעה, (היחיד אשר הנאשם עמד על חקירתו הנגדית, שכן כל יתר חומר הראיות הוגש, כאמור, בהסכמת הנאשם). איני מסכימה עם טענת המאשימה בסיכומיה, כי עמר סותר את גרסת הנאשם, ומצאתי כי עדותו תומכת את גרסת הנאשם, חרף אי התאמות לא עמוקות בין הגרסאות בנקודות מסוימות, בהן ספק אם גרסת מנהל הסניף עדיפה על גרסת הנאשם.

37. אמיר עמר אישר כי הנאשם החזיק בבנק הדואר "חשבון נש"מ" אשר מוגדר באופן ייחודי, ורשומה התרעה כי מדובר בחשבון נש"מ, ע"פ האישורים הדרושים, כולל רישיון לעיסוק במטבע. הנאשם ביצע, ע"פ עמר, פעילות של הפקדת שיקים ומשיכת מזומן. לרוב, על פי עמר, היה הנאשם מבצע משיכות קטנות, עד גבול ההרשאה שלו כמנהל הסניף.

38. אמיר עמר העיד כי סניף בנק הדואר אותו ניהל בתקופה הרלוונטית נחשב סניף קטן, שבו הוא היה בעל ההרשאה היחיד. רמת ההרשאה למשיכה שהוא הורשה לאשר היה עד סכום של 50,000 ₪, ללקוח פרטי או ללקוח עסקי, ללא הבדל (עמ' 6 ש' 25). לטענת עמר, פרוצדורת המשיכה של **סכום הנמוך מ-50,000 ₪** ארכה **כרבע שעה - עשרים דקות**, ואילו **משיכה מעל 50,000 ₪**, שהייתה נעשית רק אחר אישור של המוקד בירושלים, יכולה לקחת **עד 40 דקות**, ואולם **"זה משתנה כי יש ימים שהמוקד עמוס"** (עמ' 7 ש' 16). הפרש הזמנים בין משיכה בסכום מתחת ל-50,000 ₪, שאינה טעונה כל אישור נוסף, לבין משיכה מעל 50,000 ₪, הטעונה אישור מירושלים, עומד, על פי עדותו של עמר, **בין רבע שעה ל 20 דקות** (עמ' 7 ש' 28). בהמשך עדותו, עמר לא היה נחרץ לגבי הפרש הזמנים שבין משיכה טעונה אישור לבין כזו שנמוכה מ-50,000 ₪, ואישר, בחקירתו הנגדית, כי **הזמנים הם בגדר הערכה בלבד**, וכי הזמן שאורכת הפעולה תלוי בהרבה משתנים, אם יש בעיות באישורים מהמוקד (עמ' 16 ש' 10).

39. עמר אישר את דברי הנאשם כי בגלל הגבלות שונות שהוטלו במערכת הבנקאית על ניהול חשבונות נש"מ, הנאשם עבר לנהל את חשבונו בבנק הדואר, אחרי שקודם לכן התנהל חשבונו בבנק הפועלים. עוד אישר עמר, כי הוא עצמו הבהיר לנאשם כי בסניף שלו לא ניתן למשוך מעל 50,000 ₪, וכי "זו בעיה מבחינת הסכומים" (עמ' 10 ש' 18). הנאשם לא היה היחיד שנתקל במגבלה למשוך סכומים מעל 50,000 ₪ עקב היעדר ההרשאה של עמר, והיו עוד נשמי"ם שנהגו למשוך סכומים נמוכים מ-50,000 ₪ בגלל המגבלה (עמ' 10 ש' 24).

40. מעבר לעדותו הכללית לגבי אורך הזמן לביצוע פעולות משיכה בסניף, אמיר עמר העיד, ספציפית לגבי הנאשם, כי הנאשם לא היה צריך לקחת מספר, והוא היה מגיע ישירות אליו, למשרד מנהל הסניף, ולא לאחת משתי העובדות הנוספות בסניף (עמ' 10 ש' 29). עמר גם אישר, בתשובה לשאלת הסנגור, כי היו מקרים שבהם הנאשם היה מגיע אליו לאחר תיאום טלפוני, ואז הכסף שאותו הגיע הנאשם למשוך כבר היה כבר מוכן עבורו "עם גומיות", וכי לרוב, עמר כבר היה ממלא עבור הנאשם מראש את הטפסים הדרושים, ומותיר לנאשם רק את הצורך לחתום (עמ' 10 ש' 32 וכן עמ' 11 ש' 12). עמר אף אישר כי התקיימו שיחות טלפון רבות מאד בינו לבין הנאשם, וכי הוא עזר לנאשם, "בגבול המותר" לדבריו, לזרז את ההליכים (עמ' 16 ש' 28). עמר העיד שלא ראה במשיכות הרבות שהנאשם משך, בסכומים של 49,000 ₪, כל דבר חריג, שעה שמדובר בבעל צ'ינג' עם כל האישורים הנדרשים, ואף אישר כי **נשמי"ם נוספים נהגו באופן זה ומשכו אצלו משיכות בסכום נמוך מ-50,000 ש"ח בכדי לחסוך זמן.**

41. עמר אישר בהמשך, כי תהליך קבלת האישור מירושלים, לקבל מזומנים בסכום העולה על 50,000 ₪, היה כרוך בצילום של שיקים ושל חשבוניות, אשר היה צריך לשלוח לירושלים בפקס או במכשיר סליקה מתוך הסניף עצמו (עמ' 14 ש' 9), וכי היו מקרים בהם היה קשה לתפוס את אותה פקידה "מיכל", אשר הייתה הפקידה היחידה בכל הארץ שנתנה אישורים למשיכות מעל 50,000 ₪ (עמ' 14 ש' 25) לנשמי"ם. ועוד אישר עמר, כי גם כשהתקבל אישור ממיכל, היה על הנאשם לחכות שהכסף יגיע פיזית באמצעות הברניקס **לסניף המרכזי** בצפת (עמ' 15 ש' 19).

42. עמר אישר מזיכרונו, שהנאשם הביע חשש להסתובב עם סכומים גדולים, ולכן היה נוהג בעבר למשוך שתי משיכות ביום, בסכומים נמוכים מ-50,000 ₪, ואולם לדעתו בהמשך, "**הייתה בעיה עם זה, ונראה לי שבנק הדואר עצר את זה**" (עמ' 12 ש' 26). כשהוצג לו על ידי הסנגור שהיו מקרים לא מעטים, לפני חודש ספטמבר 2016, בהם משך הנאשם שתי משיכות ביום בסכומים הנמוכים מ-50,000, העיד עמר כי בעבר ניתן היה למשוך יותר ממשיכה אחת, אך בהמשך הדבר נאסר, על רקע בלתי ברור שאותו איננו זוכר (עמ' 13 ש' 1).

43. כשנשאל עמר, אם חשד בנאשם, שמא הוא פועל כדי לסכל דיווח על פי חוק איסור הלבנת ההון, התנגד התובע לשאלה, ונימק את התנגדותו **בחיסיון סטטוטורי**, שאוסר גילוי מידע לגבי דיווחים של עובדי מערכת פיננסית לרשות הלבנת ההון. חרף ההתנגדות, ובהוראת בית המשפט, השיב עמר כי להבנתו, הנאשם פעל כפי שפעל כדי לחסוך בזמן, ולא מסיבה אחרת (עמ' 19 ש' 1).

מאפיינים נוספים בגרסת הנאשם - סימני אמת

44. גרסת הנאשם, על כך **ששיקולי יעילות וחיסכון בזמן**, הם שהניעו אותו לבצע משיכות בסכומים קבועים של 49,000 ₪, הושמעה על ידו בחקירה המשטרתית, בהזדמנות הראשונה שבה נשאל על כך. אין בידי לקבל את טעות המאשימה, כי הנאשם כבש גרסה, ניצל לרעה את זכות השתיקה או שמסר גרסאות פתלתול ומושהות, שכן הדבר אינו נלמד כלל משלבי חקירתו.

45. הנאשם נחקר חמש פעמים במהלך תקופה של כעשרה ימים בחודש ינואר 2017, וכן נחקר חקירה שישית ונוספת בחודש מאי 2017. לא הוגשה אמנם כל אסמכתא לכך, אבל מבין השורות, ומסיכומי הצדדים, נלמד כי הנאשם היה עצור במסגרת חקירה גדולה, שבה היו עצורים רבים נוספים. במהלך ימי מעצרו נחקר בחמש חקירות ראשונות, ורק בהמשך, מספר חודשים לאחר ששוחרר ממעצר, נחקר בחקירה המאוחרת מחודש מאי 2017.

46. תחילה נחקר הנאשם בגין חשדות כלליים להלבנת הון, העלמת מיסים וסיוע לעבירות פליליות שונות, ורק בשלב מתקדם יותר (בחקירתו החמישית) הוצג בפניו החשד הספציפי לניסיון לסכל דיווח באמצעות ה"פיצול" של משיכות המזומן לסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪.

47. בשלביה המוקדמים של החקירה, הנאשם שיתף פעולה באופן חלקי בלבד. המאשימה הצביעה על היעדר שיתוף הפעולה של הנאשם בחקירה כסימן מפליל וכראייה לאשמה, והפנתה בין היתר לכך שכשנשאל לגבי הכתובת של הצ'ינג' שלו, סירב הנאשם לענות (ת/1, חקירתו הראשונה, ש' 55) ואולם אין בידי להסכים לטענה זו. שלבי החקירה בהם הנאשם נמנע מלענות לחלק מהשאלות שהופנו אליו, היו שלבים שבהם טרם נחקרו החשדות נשוא כתב האישום שבסיס ההליך שבפני. באותו שלב לא התבקש הנאשם להשיב כלל על עניינים הקשורים בפיצול המשיכות בבנק הדואר, וכפי שיפורט, בהמשך, כשנשאל ספציפית לגבי חשדות אלה, הנאשם לא שתק, אלא מסר בהרחבה גרסה מלאה, אשר תואמת במרבית פרטיה את גרסתו העקבית במשפטו.

48. מעבר לכך, שתיקה של נאשם בחקירה הנה זכות מזכויותיו, ומשקלה הראייתי המפליל הנו משקל מוגבל. לשתיקה בחקירה יש משמעות ראייתית מפלילה בעיקר מקום שבו ניתנת גרסה מאוחרת, לא פעם רק בבית המשפט, באופן כבוש ולא בהזדמנות ראשונה. במקרים כאלה תישאל השאלה מדוע שתק הנאשם בהזדמנות הראשונה שניתנה לו להסביר את החשדות נגדו ולהשיב לגביהם, וייתכן שייקבע כי הגרסה הכבושה והמאוחרת שנתן, אינה מוסברת ונגועה בסימני שאלה עקב כבישתה.

49. מהימנות גרסת נאשם, המושמעת בבית המשפט, נקבעת, בין יתר השיקולים, גם על פי מועד השמעתה, כפי שצוין בע"פ 2132/04 קייס ואח' נ' מ"י ((28/05/07):

"כדי להעריך האם ההסבר שמעמיד הנאשם הוא סביר, אין להידרש רק לרמת הסתברותו של האירוע המתואר בגרסתו, אלא יש ליתן את הדעת גם על נסיבות מתן הגרסה. כך, למשל, אין עוצמתה של גרסה כבושה, שהועלתה בעקבות העלאת ראייה מפלילה, כעוצמתה של גרסת הגנה שהועלתה בהזדמנות הראשונה (ע"פ 5730/96 גרציאני נ' מדינת ישראל, (לא פורסם) פסקה 5.ד). הנסיבות בהן הוצגה גרסת הנאשם בחקירה, וגורלה של גרסה זו בעדותו בבית המשפט, עשויים לשפוך אור על מידת אמינותה וסבירותה, וממילא על מידת רצינותו של ההסבר הניתן לראיות הנסיבתיות המפלילות לכאורה.

50. חקירותיו של הנאשם בחודש ינואר 2017 התמקדו לרוב בשאלת קשריו עם אנשים שונים, ובשאלת פעילות הצ'ינג' שבבעלותו בהקשר לאותם מעורבים, חברות אבטחה שונות, בני משפחת הייב מטובא זנגריה, ואנשים בשם בת אל ואדם שליט. הנאשם שיתף פעולה באופן חלקי בלבד, ולחלק גדול מהשאלות השיב בשתיקה. באחת החקירות

(5/ת) סירב להשיב בטרם ייפגש עם סנגורו באותו שלב, עו"ד כרמל. בחקירה הבאה (6/ת מיום 25/1/17) ענה על השאלות, ולרוב, כשנשאל לגבי פעולות שעשה כנש"ם, ולגבי ענייני דיווח לרשויות המס, אמר לחוקרים שהמידע מצוי אצל רואה החשבון שלו ג'ול שחאדה, אשר לטענתו מחזיק בכל הניירת. לנאשם הופנו שאלות הקשורות להמחאות שנפרטו על ידו, והוא שיתף פעולה ושלל כל ידיעה לגבי טענות שנטענו באזניו. הנאשם הודיע לחוקרים באותו שלב כי העסק שלו מתנהל בחשבון בבנק הדואר (ש' 192) עד אותו שלב, במשך ארבע חקירות, הנאשם לא נשאל כלל על משיכות בשיטה של "פיצול".

51. גם החקירה החמישית של הנאשם (8/ת מיום 26/1/17) החלה בשאלות לגבי לקוחות שונים, ולגבי פעילות הצ'ינג' שבבעלותו. הנאשם שתק ובחר לא לענות לשאלות שהופנו אליו. הנאשם הסביר במשפטו כי שתק בחקירה זו, בעקבות אירוע שבו פנה אליו קודם לאותה חקירה אחד החוקרים, ששמו מורן יגר (עמ' 36 ש' 9), ואשר לטענתו לחץ עליו להפיל אנשים מטובא, והבטיח לשחרר אותו אם יפיל את אותם חשודים. יצוין כי החוקר יגר לא העיד, חרף הצהרת התובע שאותו חוקר יגיע כעד הזמה וייתחס בבית המשפט לטענה לפיה לחץ על הנאשם. אני סבורה כי שתיקת הנאשם, בשלבים בהם טרם הוצגו לו הטענות על פיצול המשיכות, אין בה להצביע על אשם רלוונטי. נסיבותיה של החקירה המורכבת שבוצעה בימי מעצרו של הנאשם לא הובאו כראייה במשפט זה. לנאשם לא מיוחסות כל עבירות זולת אלה המיוחסות לו בגין פיצול המשיכות בבנק הדואר, ולפיכך, שתיקתו בשלבים לא ברורים ולא רלוונטיים של החקירה, המעוגנת בזכות לשתיקה, לא משפיעה על בירור האמת בסוגיה שבמחלוקת, במיוחד לאור שיתוף הפעולה המלא של הנאשם בהמשך החקירה, כשכבר התבקש להגיב על עניין המשיכות.

52. בהמשך חקירתו החמישית, לקראת סופה של החקירה, נשאל הנאשם לראשונה על אודות חשבונו שבבנק הדואר, ועל הפיצולים של המשיכות. באותה חקירה, שבה נרשם קודם לכן, לגבי רוב השאלות: **"הערת החוקר - החשוד אינו עונה"** שינה הנאשם את התנהגותו מייד כשנשוא החקירה השתנה, והוזכר עניין הפיצולים, וניתן לראות זאת בבירור בחקירה 8/ת החל מהשורה 51:

"(הערת החוקר - אני מציג על גבי המחשב הנייד שלי טבלת אקסל של חשבון הבנק הדואר של הצ'ינג' שלו ואני מבקש בזאת את התייחסותך אליה, מדובר בחיתוך של נתונים בנקאיים מהתאריך 3.4.16 ועד 7.9.16)

ש- איזה הסבר יש לך לפיצולים של המשיכות?

ת - הכל מטעמי זמן וזהו, משיכה של 49 אלף אתה לא צריך לעמוד הרבה זמן ואתה מושך את הכסף. למה בבנק הפועלים לאורך כל השנים אין משיכה כזאת? בבנק הדואר צריך להזמין מראש את הכסף לצורך משיכה גדולה"

באותו שלב, שבו הנאשם החל להסביר את גרסתו לגבי עניין הפיצולים, הופסקה החקירה, בשל אילוצו, כי היה צריך להחזיר את הנאשם, שהיה אז עצור, לשב"ס.

53. במהלך המשפט הקרין הסנגור את החקירה האמורה, שצולמה בחדר החקירות. שוכנעתי בטענות סיכומי ההגנה כי תגובת הנאשם, אשר שתק ומיעט לשתף פעולה במהלך תחקור לא זניח באותה חקירה, החמישית במספר, שינה גישה באופן בולט ביותר למשמע הטענות על הפיצולים, ולא רק שהשיב לעניין, בניגוד לשתיקתו בעניינים אחרים, אלא שענה באופן נחרץ ואותנטי, המאפיין מי שמופתע לשמוע טענות שאין בהן ממש בגנותו. כשם שכבישת גרסה מהווה סיבה שלא להאמין לגרסה הכבושה, ניתן גם לומר כי במקרה הפוך, של השמעת גרסה מיד בהזדמנות הראשונה, מוסיף הדבר לגרסה נופך של מהימנות. ניתן לסכם ולומר כי הנאשם לא שתק ולא כבש את גרסתו בנוגע לפיצולים שהוצגו בפניו, ומסר מיד את טענתו שפיצל את משיכות הכספים לשם יעילות ולצורך חיסכון בזמן בגלל ההסדרים בבנק הדואר. שתיקתו, בשלבים מוקדמים יותר של החקירה, אליה הפנתה המאשימה כגורם מחשיד ומפליל, איננה רלוונטית ואין בה משום ראיה לאשמה. לא מצאתי את שתיקת הנאשם בשלביה המוקדמים של חקירתו כראייה למעורבות פלילית כללית, או לגישה שלילית, שכן לא ניתן לדעת, בהיעדר נתונים, מה מידת מעורבותו, אם בכלל, בכל אותם חשדות שנפרשו בפניו באותן חקירות, אך לא פורטו בראיות במשפט זה. אין לשלול כי הנאשם היה נתון בעת מעצרו וחקירותיו תחת לחץ לשתף פעולה לגבי עבירות שבוצעו על ידי אנשים אחרים, ואפשרות זו ממעיטה עוד יותר ממשמעותה של שתיקתו באותם שלבים.

54. החקירה, אשר הופסקה בינואר 2017 עקב אילוצי היחידה החוקרת, חודשה רק בחודש מאי (ת/10 מיום 15/5/17). בחקירה זו הנאשם שיתף פעולה באופן מלא וענה על שאלות. הנאשם אישר שלשם תזרים מזומנים לצ'יינג' שבבעלותו נהג למשוך כספים באמצעות חשבונותיו בבנק הפועלים, כולל במכשיר בנקט, ומאוחר יותר בבנק הדואר. בחקירתו השישית והמפורטת מחודש מאי 2017 הנאשם פרש בהרחבה את גרסתו לפיצולים למשיכות רבות על סך 49,000 ₪, ומסר כבר אז גרסה דומה ביותר לזו שהושמעה מאוחר יותר מעל דוכן העדים, בין היתר כך:

"אני כבר הסברתי לך ואני אסביר לך שוב, עד סכום משיכה של 49 אלף ₪ הפקיד שמולך בבנק הדואר בודק שיש היתרה למשיכה ונותן לך. משיכה מעל 50 אלף ₪ גוררת אחריה ביורוקרטיה בלתי נסבלת שעורכת מעל שעתיים, בה נדרש לקבל אישור בפקס ובכתב מהמנהלים בירושלים שרק שני המנהלים בירושלים מאשרים משיכה מעל 50 אלף ₪ לכל אחד בארץ. כמו כן בנק הדואר לא מתנהל בצורה של בנק רגיל וברוב המקרים במשיכות גדולות בכל המקרים צריך להזמין כסף מראש לסניף, כי בנק הדואר לא מחזיק מזומנים כמו סניף בנק רגיל. אז צריך להזמין מראש את הכסף" (ת/10 ש' 150 ואילך).

55. בהמשך אותה חקירה, הנאשם הסביר, כפי שהעיד גם במשפטו, כי בכל שנות ניהול החשבון העסקי שלו בבנק הפועלים, טרם פתח חשבון בבנק הדואר, לא ביצע משיכות בסכום שקרוב לגבול ה-50,000 ₪, ולא נחשד בניסיונות לסיכול דיווח, ורק בבנק הדואר התחיל במשיכות בסכום הקרוב ל-50,000 ₪, **לא כדי לסכל דיווח**, אלא בגלל התנהלות הבנק ובגלל הקושי שבאישור משיכות גדולות. הנאשם חזר והדגיש כי משיכה קטנה לזקחת דקות בודדות (ת/10 ש' 212), ולכן עשה משיכות קטנות רק כדי למנוע עיכוב ביורוקרטי.

56. גרסתו של הנאשם, על המניע שבעטיו פעל במשיכות רבות הקטנות מ-50,000 ₪, ביססה ספק ממשי בטענה

שמטרתו הייתה למנוע דיווח העובדה כי גרסה זו נמסרה בהזדמנות הראשונה ובאופן אותנטי ובוטח, הוסיפה לאמינותה. מצאתי בדברים הגיון, וראיתי בשיקולי היעילות הסבר מניח את הדעת. גרסתו של אמיר עמר, עד התביעה היחיד שהובא מתוך מערכת בנק הדואר, תמכה בגרסתו של הנאשם יותר מאשר סתרה אותה. כאמור, עמר העיד כמו הנאשם כי היה הבדל משמעותי מבחינת אורך זמן הפעולה בין משיכת מזומן נמוכה מ-50 אלף ₪, לבין משיכת מזומן העולה על סכום זה. אמנם עמר טען שהפרש הזמנים מסתכם בפרק זמן של כרבע שעה - עשרים דקות, ואילו הנאשם תיאר, באחת מגרסאותיו "**ביורוקרטיה בלתי נסבלת שאורכת מעל שעתיים**" אך בנקודה זו עמר סייג את דבריו והבהיר, כפי שפורט, שבמקרים מסוימים היה מדובר בהפרש זמנים גדול מזה שלגביו העיד קודם.

57. הנאשם הופנה לכך שבמספר מקרים משך יותר ממשיכה אחת ביום, ופעם הכביר למשך שלוש משיכות ביום אחד. המאשימה טענה שבנסיבות אלה אין כל הגיון בטענת היעילות, שכן עדיף היה לנאשם לחסוך זמן, ולמשך משיכה בסכום גבוה, חרף העיכוב המחויב, ובלבד שלא ינוע וייתייב בבנק פעמיים או שלוש פעמים ביום אחד. בתשובתו הסביר הנאשם לתובע (עמ' 41 ש' 28) שהגעה פעמיים ביום לבצע משיכות לא הכבידה עליו, כי גם כך נאלץ להגיע תדיר לבנק הדואר כדי לבצע הפקדות של המחאות שהתקבלו מלקוחות (בהיעדר אפשרות לבצע סליקה מרחוק). הסבר זה הוא הסבר סביר, שכן שוכנעתי שהנאשם ביצע משיכות בסניף הקטן תוך דקות ספורות, הודות לכך שמנהל הסניף עמר העניק לו שרות מהיר ביותר, עד שהעדיף לסור לסניפי הדואר מספר פעמים, ובלבד שלא יחויב בהליך האישור המסורבל למשיכה בסכום גבוה.

58. הגורם הביורוקרטי נמצא בעיני משמעותי ביותר. ספק בעיני אם עמר דיין בדבריו לגבי ההפרש של רבע שעה עד עשרים דקות בין משיכה נמוכה ולבין משיכה העולה על 50 אלף ש"ח. כשנחקר בחקירה נגדית, ולאחר שהובטח לו כי תשובתו לא תזיק לו, אישר עמר שהנאשם נהג לתאם עמו טלפונים משיכות, ונהג להגיע לבנק ולקבל כסף ספור במאגד בגומייה. הנאשם, שהתבקש להתייחס לכך שעמר תיאר את הבדל הזמן בין משיכה גדולה למשיכה קטנה כפחות משמעותי מאשר זה שהוא עצמו תיאר, השיב כי עמר אינו מדייק בתשובתו כי "**הוא פחד על העבודה שלו**" (עמ' 41 ש' 15), ומצאתי כי זהו הסבר אפשרי. התנהגותו של מנהל הסניף, אשר מאפשר, משתף פעולה, ואולי אף יוזם, משיכות מזומן כה רבות אשר חומקות מדיווח אוטומטי, עלול להינזק אם פעילותו תיחשף. מכאן המסקנה שלעמר בעדותו היה שיקול אישי, ואין לשלול אפשרות לפיה המעיט מתיאור תרומתו לחיסכון בזמן במשיכות קטנות מ-50,000 ₪.

59. הנאשם הותיר רושם משכנע, כשתיאר את תהליך משיכת הכסף בסכום הנמוך מ-50,000 ₪ כתהליך שאורך מספר דקות. גם אם הגזים הנאשם בדבריו בחקירה, לפיהם משיכת סכום העולה על 50,000 ₪ הנו עניין האורך "מעל שעתיים" (דבריו בת/10), איני רואה לזקוף הגזמה זו לחובתו, שכן התרשמתי שההליך לאישור משיכה העולה על 50,000 ₪, אכן היה ארוך משמעותית, מכביד ומסורבל. קיצור הזמן הנו מניע סביר לפצל משיכות. הימנעות מביורוקרטיה הנה מטרה לגיטימית והגיונית לכך שלקוח, במיוחד נש"ם הזקוק לתזרים מזומנים לשם ניהול עסקו, יימנע ממשיכות מעל 50,000 ₪.

60. למעט עדותו של אמיר עמר, אשר כאמור מצאתי כי מחזקת היא את גרסת הנאשם, יותר מאשר סותרת אותה, לא

הובא כל ממצא ראיתי לגבי הנהלים למשיכה, או לגבי העיכוב הנגרם כשהמשיכה עוברת את הסכום של 50,000 ₪. לא הובאה גרסתה של אותה מיכל, אשר לפי הנאשם הייתה פקידה יחידה, עסוקה מאד, ואחראית על הנטל הביורוקרטי. בהיעדר כל ממצא סותר, מצאתי, כאמור, שהתהליך למשיכת מזומנים בסכום גבוה, של 50,000 ₪ ומעלה, היה אכן מסורבל ומייגע לאין ערוך מזה של משיכת סכום נמוך יותר.

61. יריעה נרחבת בסיכומיה ובטענותיה של המאשימה הוקדשה לכך שהנאשם הנו נותן שירותים פיננסיים, נש"ם מורשה, וכי לכן למקצועו ולהכשרתו יש משקל מרכזי בהוכחת היסוד הנפשי של העבירה המיוחסת לו. על פי טענת המאשימה, אין לקבל כל טענה מצד הנאשם, כאילו לא ידע על הוראותיו של הצו המחייב את הבנק לדווח על כל תנועה במזומן העולה על 50,000 ₪, לא רק כי אי ידיעת החוק אינה פוטרת אדם מאחריות, אלא גם, ובמיוחד, כי הוא עצמו נש"ם, ולכן הוא גוף פיננסי המחויב בעצמו בחובות דיווח על פי אותה הוראה עצמה. מכאן נטען שהנאשם בקיא בחוק הלבנת ההון בקיאות מיוחדת וספציפית, מעודכן בחובות הדיווח ומודע להתנהגות שיש בה לסכל דיווחים. המאשימה אף הפנתה למוצגים ולראיות שונות, אשר יש בהן לחזק את הטענה כי הנאשם ידע היטב על משמעותו המיוחדת של סכום ה-50,000 ₪, אשר למטה ממנו יש פטור מדיווח, ואילו ממנו ומעלה קיימת חובת דיווח על הגוף הפיננסי.

62. בטענת המאשימה יש ממש, ואכן, אילו היה הנאשם משמיע טענה מיתממת, כי לא ידע על חובת דיווח שחלה על מוסד פיננסי לגבי פעולה במזומן בסכום העולה על 50,000 ₪, ייתכן שהיה בגרסה שכזו כדי לפגוע במהימנותו ובסיכויי טענותיו להתקבל. ואולם, **הנאשם כלל לא התנער מהידיעה כאמור**. בעדותו, בחקירה הראשית הנאשם העיד כי ידוע לו שבכל משיכה בסכום העולה על 50,000 ₪, יוצא מהבנק דיווח אוטומטי ממוחשב לרשות איסור הלבנת ההון (עמ' 28 ש' 1 ואילך). הנאשם העיד כי היה מודע לכך שבכל משיכה על סך 200,000 ₪ (כפי שמשך פעמים רבות בשנת 2016, שבה ניהל את חשבונו בבנק הפועלים), ניתן על המשיכה דיווח אוטומטי (עמ' 28 ש' 6). גם בחקירתו הנגדית, הנאשם לא התכחש לכך שבעת שהחל לעבוד כנש"ם, ידע על חובת דיווח לרשות הלבנת ההון שנעשה מעל סכום מסוים (עמ' 35 ש' 8).

63. גם בחקירתו הנגדית, אישר הנאשם במפורש כי היה מודע לכך שיש דיווח אוטומטי על כל פעולת מזומן מעל 50,000 ₪, ולא טען בכל שלב שהוא כי לא ידע על משמעות הסכום של 50,000 ₪, כקו פרשת מים, אשר רק ממנו ומעלה מועבר דיווח אוטומטי (עמ' 38 ש' 9).

64. לאור ידיעתו הברורה של הנאשם, כי דיווח אוטומטי לרשות מתבצע רק לגבי משיכות מעל 50,000 ₪, אכן מתגבר החשד כי באותן משיכות רבות בסכומים של 49,000 ₪, לגביהן אין דיווח אוטומטי, היה על הנאשם לדעת, בהתאם להלכת הצפיות, כי בפועל, או למצער בסבירות קרובה לוודאי, יסכל את הדיווח. על טענה זו השיב הנאשם כי הניח שפעולותיו ידווחו לרשות על ידי עובדי הבנק, שהיו מודעים לפעולותיו הגלויות, לא בדרך של דיווח אוטומטי, אלא בדיווח סובייקטיבי אנושי.

65. הנאשם נשאל ע"י בא כוחו **מהו דיווח מיוחד**, והשיב כי דיווח מיוחד הוא דיווח סובייקטיבי של פקיד או מנהל, שחייב לדווח אנונימית לרשות הלבנת ההון, אם הוא מבחין בפעולה לא נכונה, לדוגמא, פעולה שמבוצעת פעם אחר

פעם, ושאינה נראית לפקיד. על פי הנאשם, לידיעתו, דווקא הדיווחים היוזמים והסלקטיביים, הם אלה שלהם נותנים דגש בחקירה, ו"דיווח סלקטיבי הוא דיווח חריג שמדליק הכל עליך" (עמ' 28 ש' 15). בהמשך לכך, הנאשם העיד כי מעשיו הגלויים, שבהם משך פעמים רבות מאד (165 משיכות המיוחסות לו בכתב האישום) באותו סניף בנק (כך לדבריו, ובנקודה זו לא דיין, כפי שיובהר בהמשך), לעיניו של מנהל הסניף, או פקידות, מעידים עליו כי פעל שלא מכוונה פלילית (עמ' 28 ש' 10 והלאה). אילו היה מבקש להימנע מדיווח, היה הנאשם, לדבריו, מפצל את המשיכות בין סניפים, ולא חוזר על אותו מעשה באופן חוזר פעמים כה רבות.

66. הנאשם תמך את טענתו לפיה פעל בגלוי וללא כוונה להסתיר את המשיכות נשוא כתב האישום, במסמכים שהוכיחו כי בכל אחת מהמשיכות המיוחסות לו הגיש בגלוי וללא כל ניסיון להתחמק צילום של תעודת הזהות שלו (מוצג נ/3). כבר בחקירתו (ת/10) הבהיר הנאשם (בש' 163):

"אני לא מתפקידי לדווח, אלא בנק הדואר הוא זה שמדווח, ולא ניסיתי להסתיר פה שום דבר, כי מדי שבוע יש משיכה של מעל ש"ח 50,000 ₪ שהיא מדווחת, אז המשיכה של 49,000 ₪ היא רק בגלל הביורוקרטיה".

67. סעיף 12 לצו הדואר, שכותרתו "דיווחים נוספים" אכן מבסס חובה נוספת שחלה על בנק הדואר - לדווח לא רק על פעולות במזומן מעל 50,000, אלא גם על פעולות אחרות המעוררות חשד כדלקמן:

"בנק הדואר ידווח לרשות המוסמכת על פעולות של מקבל שירות, לרבות ניסיון לביצוע פעולות, שלאור המידע המצוי ברשות בנק הדואר, נחזות בעיניו כבלתי רגילות

בלי לפגוע בכלליות האמור בסעיף קטן (א), יכול שיראו פעולה מן הפעולות המפורטות בתוספת השלישית כפעולה בלתי רגילה"

ובהמשך:

(ג) אין בדיווח על פעולה לפי הוראות סעיף 11 כדי לפטור מחובות הדיווח לפי סעיף זה.

התוספת השלישית לצו הדואר כוללת רשימה של 22 פעולות, אשר מוגדרות כ"פעולה בלתי רגילה" החייבת דיווח מצד בנק הדואר, כשהראשונה בהן הנה כדלקמן:

"פעילות שנראה כי מטרתה לעקוף את חובת הדיווח שנקבעה בסעיף 11".

68. הנאשם העיד, בחקירתו הנגדית, כי בבנק הדואר הונהגו תנאים נוקשים במיוחד, נוקשים יותר מאלה שהוא עצמו

נדרש לקיים בעסק הפרטי שלו כנש"ם. כך לדוגמא, הוא לא סרק מעולם תעודת זהות של לקוח, כי לא היה בכך הכרח, ולעומת זאת בבנק הדואר דרשו ממנו בכל פעם צילום של תעודת הזהות. לטענתו, הכללים הנוקשים בבנק הדואר, הבהירו לו שתנועותיו, והמשיכות שלו, שנעשו בגלוי עם הצגת תעודת זהות, חושפות אותו לדיווח של הבנק לרשות הלבנת ההון, וזו ראייה לכך שפעל בגלוי ללא כל כוונה להסתיר או לסכל דיווח (עמ' 44 ש' 14).

69. לשונו של סעיף 12 לצו הדואר, כאשר קוראים אותו בנשימה אחת עם ההגדרה הראשונה שבתוספת השלישית לצו, מביאה למסקנה ברורה כי יש ממש בטענת הנאשם, לפיה סבר שהוא חשוף לדיווח לרשות על המשיכות הרבות שביצע, חרף הסכום של רובן, שהיה נמוך מהסכום שבגינו יש דיווח אוטומטי. חובת הדיווח חלה על פי חוק על עובדי בנק הדואר, גם על פעולות שאין לגביהן דיווח אוטומטי, ומכאן שיש לשאול, אם שגרה שבה נמשכים מזומנים באופן שיטתי, על ידי בעל חשבון נש"ם, אשר יתכן ומקימה חשד לניסיון לסכל דיווח, לא עוררה חשד בבנק הדואר ולא הובילה לדיווח ספציפי. על שאלה זו לא ניתן היה לקבל תשובה, בשל חסיון, אשר כבר הוזכר לעיל. ואולם הנאשם הגביר את הספק באשמתו, שעה שמצאתי הגיון בטענתו כי מבחינתו פעל בשקיפות, חרף ידיעתו שהוא נתון לביקורת תדירה של עובדי בנק הדואר, העלולים לדווח על מעשיו באופן יזום, בהתאם להוראות החוק.

האם התקבלו דיווחים אצל הרשות לגבי הנאשם, ועניין החיסון על מידע זה

70. כאמור, הוראות סעיף 12 לצו הדואר, מבססות את חובת בנק הדואר לדווח על כל פעולה שיש בה להחשיד את מבצעה בכוונת סיכול דיווח. הנאשם משך בבנק הדואר מזומנים במיליוני שקלים, במשיכות שהיו לרוב בסכומים של 49,000 ₪ תוך תקופה קצרה, לרוב בסניף בנק קטן שבו שלושה עובדים בלבד - המנהל ושתי פקידות. טענת הנאשם כי האמין שהוא חשוף לדיווח סובייקטיבי על ידי מנהל הסניף נמצאה על ידי סבירה. אמנם, מי שמבצע עבירה באופן גלוי אינו נהנה מחפות רק בשל היעדרם של סימני כיסוי והסתרה, ואולם, יחד עם זאת, לא אחת נקבע בפסיקה כי התנהגות מתחמקת, שנועדה להסוות, עשויה להוות תוספת ראייתית לאשמה (ראו ע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל, ע"פ 9184/06; מדינת ישראל נ' אושר ("אושרי") כהן; ע"פ 210/81 יצחק עקביוב נ' מדינת ישראל). על פי אותו עיקרון, ומכיוון הפוך, ניתן להסיק ולומר כי התנהגות גלויה ונטולת סממני הסתרה, יש בה, בנסיבות המתאימות, להוות סימן לחפות.

71. הנאשם ביקש לבדוק אם היו לגביו דיווחים לרשות. ביום 3/5/20 ניתנה החלטה על בקשה מוסכמת שהגיש הנאשם, על פי הוראות סעיף 108 לחסד"פ, להורות לרשות איסור הלבנת ההון להעביר לידיו ריכוז של כל הדיווחים האוטומטיים והמיוחדים שבאו מבנק הדואר (סניף צפת), בקשר עם פעולות של הנאשם שבין חודש מרץ 2016 ועד פברואר 2017.

72. ואולם בהמשך, בהודעת המאשימה מחודש יולי 2020, חזרה בה המאשימה מהסכמתה להעביר את המידע אודות הדיווחים, עקב עמדת הרשות להלבנת הון, כי במדובר במידע אשר חסוי על פי הוראותיו של החוק לאיסור הלבנת הון. המאשימה טענה כי יריעת המחלוקת אינה נוגעת לשאלה אם הועבר בפועל מידע לגבי פעילותו של הנאשם בבנק הדואר או לאו, וכי אם יועבר המידע, ויחשף בפועל אם היו או לא היו דיווחים על פעילותו של הנאשם בבנק הדואר, יפגע הדבר באינטרס להגן על משטר הדיווחים ועל הגורמים המדווחים. נטען כי קיים אינטרס חשוב שעניינו

להבטיח שיתוף פעולה מצד גורמי המערכת הפיננסית, וכי חשיפת מידע, אם העבירו או לא העבירו דיווחים לרשות איסור הלבנת הון, יעמיד את אותם עובדי מערכת בסיכון מצד גורמים עבריינים. ללא הגנה על אותם "שומרי סף" תוך חסיון על עניין הדיווח לרשות, נטען כי תתהווה תופעה של הימנעות מדיווח ותכלית החוק תיפגע.

73. בדיון מיום 6/7/20 קבעתי, לאחר ששמעתי טענות משלימות לגבי הבקשה למידע על דיווחים לגבי פעולות, כי ההחלטה בבקשה תינתן במהלך שמיעת הראיות, אם יגיע שלב בו אמצא כי ההחלטה נחוצה. בסופו של דבר, לא חויבו המאשימה או הרשות להלבנת הון להעביר את ריכוז הדיווחים המבוקש. משמצאתי, בסופו של דבר, גם ללא החומר האמור, כי יש לזכות את הנאשם, נחה דעתי שהחומר אינו דרוש להגנתו, אשר נוהלה בהצלחה גם ללא חומר זה, עד לזיכוי.

74. יחד עם זאת, כאמור, משנמנעה המאשימה להעביר את החומר, עקב סירובה ומטעמיה, שהנם טעמיה של הרשות להלבנת הון, אזי לא ניתן לקבל את הנטען בסיכומי המאשימה, שטענה, בסיכומים בלבד, ולא על בסיס ראיה כלשהי, כי בפועל לא הועברו דיווחים לרשות בגין פעולות המשיכה של הנאשם. השאלה אם משהו דיווח על המשיכות שביצע הנאשם נותרה אפוא ללא מענה. היעדר המענה ראוי שיילקח בחשבון לטובת הנאשם, שכן מדובר בחומרים שהוא ביקש לקבלם לידי אן סורב.

75. אם אניח שלא הועבר כל דיווח לרשות להלבנת הון מטעם בנק הדואר, על המשיכות הרבות שהנאשם משך, ואם נמנע בנק הדואר, ובעיקר מנהל הסניף הקטן אמיר עמר, מלדווח על פעילות יומית של הנאשם, במשיכות רבות שברובן הגדול קרובות לגבול סכום הדיווח של 50,000 ₪, הרי שהדבר מעיד על אוזלת יד ועל אי מילוי הוראותיו של חוק איסור הלבנת ההון בידי מנהל הסניף ועובדיו. מדובר בסניף קטן, שבו פעל הנאשם, וכנראה גם נותני שירותים פיננסיים אחרים, בגלוי ובשיתוף פעולה של מנהל הסניף, בפעולות אשר בפועל כנראה מנעו דיווח אוטומטי על המשיכות, שכן דיווח אוטומטי נעשה רק בפעולות מזומן מעל 50,000 ₪. פעילות זו, אילו היה בה חשד, הייתה מחייבת דיווח לרשות על פי סעיף 12 לצו הדואר, ויש לשאול מדוע לא נעשה, אם לא נעשה, עובדה שאינה ידועה עקב החיסיון על מידע זה. אין בשאלת הדיווח בפועל, שלא נענתה, כדי להיזקק לחובת הנאשם בהליך זה.

משיכות גם בסניף המרכזי ולא רק בסניף הקטן

76. המאשימה, בסיכומיה, הפנתה לכך שחלק מהמשיכות שהנאשם משך מבנק הדואר, בסכומים הנמוכים במעט מ-50,000 ₪, בוצעו בסניף המרכזי שבצפת, ולא בסניף הקטן שהיה מנוהל על ידי עמר. לטענת המאשימה, מדובר בנסיבה מחמירה, ובפיצול בין סניפים, ולא רק בפיצול לסכומים נמוכים, יש ממד של תחכום והסתרה. המאשימה הגישה יחד עם סיכומיה טבלה, השונה מהטבלה המצורפת לכתב האישום בכך שהוספה לטבלה עמודה, שאינה קיימת בטבלה המקורית שבכתב האישום, ובה מפורט סניף הבנק בו בוצעה המשיכה - הסניף הקטן (סימונו 941), הסניף הדגול (סימונו 040), ובמספר מקרים גם הסניף של בנק הדואר בראש פינה (988). המאשימה טענה כי רק בעת ניהול ההוכחות התברר עניין הפיצול בין הסניפים.

77. עיון בטבלה המעודכנת, המבוססת על ריכוז מידע מצילומי אסמכתאות המשיכה הרבות שהוגשו במוצג ת/13ב,

מגלה שהנאשם משך לא מעט משיכות בסניף המרכזי (בעיקר בימים שלישי ושישי של השבוע). מסקנה זו סותרת את אחת מאמירותיו של הנאשם על כך שהוא התנהג בשקיפות בהיותו "חוזר 165 פעם לאותו הסניף" (עמ' 28 ש' 14), שנמצאו כבלתי מדויקים. ואולם לא שוכנעתי בטענת המאשימה שביקשה לתת משקל מפליל לכך שהנאשם, לדבריה, עבד בשני הסניפים. ראשית, הנאשם העיד בהמשך עדותו בגלוי על כך שביצע משיכות לא רק בסניף הקטן, ולא ניסה להסתיר זאת כשנשאל באופן ישיר (ראה תשובתו לתובע בעמ' 40 ש' 16, שם הבהיר כי עבד בשלושת הסניפים). שנית, השאלה באיזה סניף ביצע הנאשם משיכות לא נחקרה ולא נבדקה בעת החקירה. מסיכומי המאשימה עולה כי העניין התגלה רק בניהול ההוכחות, ללא טעם הגיוני, שכן מדובר בפרט שניתן היה לבדוק אותו בנקל. הטבלה המקורית לא פירטה באיזה סניף משך הנאשם את הכסף, והדברים הובנו ע"י התובע רק בעדותו של אמיר עמר, שעין באסמכתאות והבהיר על פי החותמת שעליהן מאיזה סניף נמשך הכסף בכל משיכה.

78. מגרסת הנאשם ניתן היה להבין גם כי בסניף המרכזי לא ניתן היה למשוך סכום גבוה מ-50,000 ₪ ללא אישורה של אותה פקידה, מיכל מירושלים. יתרה מכך, גם אמיר עמר העיד שבסניף המרכזי, נש"ם שרצה למשוך סכומים גדולים נאלץ לעבור תהליך מסורבל, שהיה לידיעתו ארוך אף יותר מאשר בסניף הקטן שהוא ניהל (עמ' 16 ש' 5), ושעל פי ידיעתו, השרות אצלו בסניף הוא שרות מהיר יותר מאשר בסניף המרכזי. לא הובהר מהו הטעם שהביא את הנאשם למשוך משיכות בסניף המרכזי, ונראה שלא נוהלה חקירה מספקת בעניין זה. המאשימה לא הגישה כל ראיה לגבי נהלי המשיכה והאישור שבסניף המרכזי, ולא העידה איש מעובדי אותו סניף, או עובדי בנק הדואר, זולת אמיר עמר, מנהלו של הסניף הקטן.

79. כאמור, מצאתי כי רוב המשיכות מהסניף הגדול נעשו בימי שלישי וימי שישי, ואולם הדבר לא הוצג לנאשם. הנאשם, כשנשאל מדוע משך בסניפים אחרים, ולא רק בסניף הקטן, העלה סברה שהלך למשוך משיכות בסניף הגדול, כשהסניף הקטן היה סגור (לדבריו, ולמיטב זיכרונו הסניף הקטן היה סגור בימי רביעי אחה"צ - ראה עמ' 42 ש' 4). על פי פרסום אינטרנט מימים אלה, הסניף הקטן אינו עובד בימים שישי ובימי רביעי אחה"צ, מה שמסביר את המשיכות מהסניף הגדול בימי שישי. אין לשלול שבעבר, שנת 2016, הסניף הקטן היה סגור בימי שלישי אחה"צ, וכי הנאשם, שהעיד שאינו זוכר בוודאות, והשתמש במילים "נדמה לי", שכח זאת. מכל מקום, בהיעדר כל ממצא ראיתי לגבי נהלי אישור עסקאות המזומן בסניף הגדול, לא ראיתי לתת משקל לעניין זה.

משיכות ממכשירי בנק

80. הנאשם נחשד, אם כי לא הואשם, בביצוע משיכות רבות ממכשירי בנקט, אשר לטענת המאשימה מלמדות אף הן על כוונתו לסכל דיווח. בסיכומי המאשימה נטען, חרף ההחלטה שלא לכלול בכתב האישום עבירות פליליות בשל משיכות המזומן בבנקט, כי משיכות אלה מחזקות את תמונת הדפוס הפלילי, של משיכות מזומן רבות הקטנות מהסכום שמדווח אוטומטית. הנאשם הסביר בעניין זה, כי באותם מקרים בהם תועדו משיכות בנקט רבות בסכומים חריגים (באחד המקרים הוצגו 24 משיכות בנקט ביום אחד), על ידי ארבעת כרטיסי המשיכה שלו, דובר בסופי שבוע, והפלט הבנקאי דיווח תמונה שגויה, כאילו משיכות ימי שישי שבת וראשון בוצעו כולן ביום ראשון של השבוע. טענתו של הנאשם אומתה, כשהתברר שאכן, ריכוז חריג של משיכות בנקט נרשם לרוב בימי ראשון. הנאשם הסביר כי ניצל כמעט כל יום את אופציות המשיכה ממכשירי הבנקט, שכן היה זקוק למזומנים, ובמשיכות ממכשירי כספומט

למיניהם תזרים המזומנים הוא נוח ואינו מחויב בריבית גבוהה (עמ' 32 ש' 7).

81. גרסת הנאשם לגבי משיכות הבנקט מחשבון בנק הפועלים הנה גרסה עקבית אשר הושמעה לראשונה כבר בחקירתו (ת/10 מיום 15/5/17 שורות 62 ואילך), שגם בה מסר שמשיכות הבנקט בימי שישי, שבת וראשון בשבוע מדווחות בפלט כמשיכה יחידה, העולה על סכום של 50,000 ₪. לא בכדי נמנעה המאשימה מלייחס לנאשם עבירות בגין משיכות ממכשירים אלה, ובהמשך לכך, איני מקבלת את הטענה שמדובר בהתנהגות מפלילה. נותן שרותי מטבע זקוק לתזרים מזומנים שוטף, רווחיו הם רווחי עמלה שהוא גובה, והוצאותיו הם עמלות שהוא משלם לבנק. אך טבעי הוא כי נש"ם יבקש לקבל כספים בדרך היעילה והזולה ביותר, ושוכנעתי שמשיכת בנקט הנה אכן יעילה וזולה מכל דרך אחרת לקבל כסף נזיל. כרטיסי המשיכה מוגבלים בסכום, ואין כל פסול, אף לא חשד לסיכול דיווח, בניצול מקסימלי של יכולת המשיכה, באופן גלוי, שניתן בקלות לאיתור, בכרטיסי המשיכה. המשיכות הצטברו לסכומים גבוהים, שנחשדו בפיצול, רק במשיכות סוף השבוע, וגרסת הנאשם בנקודה זו הייתה משכנעת.

טענה לגבי משיכה בדרך של פיצול גם אחרי שהנאשם סגר את עסק הצ'יינג'

82. המאשימה הפנתה לכך שהנאשם המשיך וביצע משיכות גם לאחר שהצ'יינג' הפסיק לעבוד ביום 31/12/16, וזאת במשך שבועיים נוספים, ובסכומים קבועים של 49,000 ₪. על פי הטענה, באותה נקודה הייתה בחשבונו יתרה גבוהה על סך של קרוב ל-390,000 ₪, ולא היה כל הגיון מדוע שלא ימשיך את הסכום בבת וירוקן את החשבון, אלא כדי לסכל דיווח. גם בטענה זו מצאתי שהנאשם נתן הסבר סביר, כשטען שיש להבדיל בין יתרה פוטנציאלית, שב מסוכמים גם שיקים עם מועד פירעון עתידי, לבין יתרה במזומן, משיקים שמועד פירעונם חלף (עמ' 44 ש' 3). לדברי הנאשם, גם בתקופה הסמוכה לאחר סגירת העסק, העדיף למשוך את הכסף בדרך של פיצול, כיוון שלא היו לו קבלות להציג לפקידה מיכל מירושלים. שוכנעתי כי ההסבר הכללי, לגבי יעילות ופעולה מהירה, מעורר ספק לטובת הנאשם, גם לגבי המשיכות שבוצעו אחרי סגירת העסק.

טענות נוספות להתנהגות מפלילה

83. המאשימה ביקשה ללמוד על כוונתו של הנאשם לסכל דיווח דרך נסיבות שונות, המעידות לדבריה על מעורבות בלתי כשרה לכאורה. ככלל, מדובר במטודת שכנוע לגיטימית, שכן ככל שיובהר נסיבתית שמדובר במי שמעורב בפלילים, או שמקור הכסף שעבר בידיו אינו "כסף חוקי" אזי תגבר ההערכה כי אותו אדם פעל מתוך מטרה לסכל דיווח, ולהעלים את הכספים מידיעתה של הרשות להלבנת הון, ובהמשך גם מהמשטרה, מרשויות המס ועוד. ניתן לראות כי בפרשיות הלבנת נעשה מאמץ לאתר ולבדוק אם קיים ממד בלתי כשר לכסף, שלגביו נעשתה העבירה, גם אם לא מדובר ב"רכוש אסור" שהושג ב"עבירת מקור" (ראו כדוגמא את ע"פ 2592/06 **שלמה גואטה נ' מ"י**, שם דובר בכסף שהנאשם החזיק לדבריו "מתחת לבלטות", ושאותו ניסה להעלים מרשויות המס, או את ההתייחסויות בפרשות בעניין תענך, סלכגי ופרלמן, שהוזכרו לעיל, ושכולן הוקדשה יריעה נרחבת לשאלת מקור הכסף, ולהתנהגות הפלילית הנסיבתית שאפיינה את הנאשמים שם).

84. יחד עם זאת, טענה כאמור, על מעורבות חשודה או פלילית, כרוכה בהכרח בהנחת מצע ראייתי, ובזאת המאשימה כשלה בעניינו של הנאשם, שאת הטענות נגדו השמיעה ללא בסיס מספק. ניתן להראות, כדוגמא, את טענת המאשימה כי המחשבים בציינג' של הנאשם הועלמו על ידו, באופן המלמד על רצונו להסתיר, או הטענה על שקרים שהנאשם שיקר לגבי היכרות ולגבי קשר עם גורמים עברייניים - דמויות שונות כמו אדם ובת אל שליט, פרג' הייב, ונוספים, אשר הואשמו בכתב אישום חמור שלא הוגש כלל לעיוני, או טענות על כך שהנאשם פדה צ'קים של חברות אבטחה דוגמת "חוד אבטחה". טענות שונות מסוג זה **לא התבססו על כל ראיה קבילה**, וזכרן מופיע רק בשאלות שהופנו לנאשם והוטחו בפניו בעת שנחקר במספר חקירות משטרתיות.

85. לא ראיתי בטענות השונות של המאשימה כל משקל, בשל היעדר מוחלט של ביסוס ראייתי. בחלק מהמקרים, לא ניתן היה שלא לתהות אם נעשו פעולות, אשר לכאורה ניתן היה לבצע, ואם לא בוצעו, מדוע הדבר לא בוצע. לדוגמא, ספק אם נעשה בירור מעמיק לגבי תנאיו הפיזיים של עסק הציינג' אשר הנאשם ניהל, שלגביו טענה המאשימה כי מדובר במקום מפוקפק, משרדון קטן בשכונה חרדית, בעליית גג ועוד, וזאת ללא הצגת כל פעולת חקירה בעניין זה (ראה דברי התובע לשאלת ביהמ"ש עמ' 37 ש' 12). קשה לקבל טענה כי הנאשם הסתיר מידע וניהל משרד מפוקפק, בהיעדר ממצא על בדיקת הטענות, כמו ביקור בכתובות, חקירת שכנים, חקירת הנש"ם יחזקאל גבאי, אשר היה ידוע למשטרה שהנאשם מחזיק חדר בביתו לניהול משרד. באופן דומה, לא הובאו כל ראיות לגבי הלקוחות השונים אשר הנאשם נתן להם שרותי מטבע, ומדובר בהיקף כלכלי משמעותי ביותר. לא הוצגו בפני כל פעולות חקירה שנועדו לאתר את ההמחאות שהנאשם פדה, והרי הדעת נותנת שניתן היה לאתרן, באמצעות בנק הדואר, באמצעות תוכנת המחשב "לין" שהנאשם העיד לגביה, או בסיוע רואה החשבון שהנאשם ציין את שמו.

86. גם אם אניח שבמהלך שנת 2016 לא בוצע דיווח לרשות הלבנת ההון לגבי פעולותיו של הנאשם בבנק הדואר, הרי שאז המסקנה תהיה שהמשטרה למדה על החשדות לכל המאוחר בחודש ינואר 2017, אז נעצר הנאשם ונודע החשד כי "פיצל" משיכות. לא ברור, ולא הוצג בפני, אם בשלב זה התבקש בנק הדואר להציג את ההמחאות הרבות, בסך העולה על 7 מיליון ₪, אשר הנאשם הפקיד בתמורה למשיכות שמשך בדרך של פיצול, ואם כן, אזי האם יש באותם שיקים דבר מה חשוד.

87. חוק איסור הלבנת הון נועד לאפשר לרשויות לאתר עבירות פליליות באמצעות חקירת מידע על פעולות ברכוש. כאן, גם אם מנע הנאשם דיווח באמצעות הפיצולים על תנועת מזומנים בשנת 2016, הרי שהדבר נחשף תוך זמן קצר, בינואר 2017, ולמעשה, המשטרה יכולה הייתה לבצע, גם אם באיחור, את החקירות הנדרשות לגבי הכספים החשודים, ולממש את מטרותיו של החוק לאיסור הלבנת הון. ואולם בפני לא הוצג כל ממצא או כל תוצאת בדיקה לגבי מקורותיהם של הכספים. ההנחה הנה אפוא, שלא נמצא כל ממצא מפליל באותם כספים.

88. יש להזכיר את עיסוקו של הנאשם כנותן שרותי מטבע, עיסוק שמטבעו כרוך בפעולות רבות בסכומי מזומן. הנאשם העיד כי מחזור הכספים שמשך עבור המחאות אינו חריג, וכאמור, המאשימה לא ביססה כל טענה אחרת. בניגוד לנאשמים אחרים, לגביהם נשאלת שאלת "מאין הכסף" הטיפוסית לפרשות הלבנת הון, לגבי הנאשם שאלה זו איננה כה זועקת, שעה שמדובר במי שעיסוקו הוא בפריטת המחאות ללקוחות שונים. אמנם, נותני שרותי מטבע עלולים לשמש כלי להלבנת כספים בידי גורמים עברייניים, אך כאן לא הוצגו ראיות מספקות לבסס טענה כזו.

ועדת העיצומים - טענת הגנה

89. משהחלטתי, כאמור, כי הנאשם זכאי, אין נפקות לענין דנן, אך אתייחס אליו בקצרה, שלא להשאירו בלא התייחסות. הנאשם טען, בסיכומי ההגנה, כי בהפרות של חובת הדיווח, שבוצעו על ידי נשמי"ם, הסתפקה רשות ההון בסנקציות באמצעות וועדת העיצומים שהוקמה על פי החוק, תחת הגשת כתבי אישום. נטען, כי גם אם ימצא הנאשם כמפר את החוק, אזי דומה כי ענישתו בעיצום הולמת את הפרשה. לתמיכת הטענה, צורפה טבלה עם תקדימים לגבי החלטות של וועדת העיצומים. בנקודה זו הסכמתי עם המאשימה, אשר טענה בצדק כי מעשי הנאשם על פי כתב האישום אינם עניין לוועדת העיצומים, שכן לא מדובר בטענות בדבר הפרת חובות נש"ם, במסגרת תפקידו, ואין בפניי טענה כי הנאשם הפר בעצמו חובת דיווח שחלה עליו כגוף פיננסי. הנאשם הוא אמנם נש"ם, אך את העבירות המיוחסות לו נטען כי ביצע לא כנש"ם, אלא כלקוח של בנק הדואר, ללא קשר לעיסוקו, ולכן אין וועדת העיצומים מוסמכת בעניינו.

סיכום הממצאים

90. נקודת המוצא בפרשה זו הנה כי מעשי הנאשם והתנהגותו מאופיינים במידה לא מבוטלת של חשד לפלילים. היקפן הגדול של עסקאות משיכת המזומן שביצע, באמצעות בנק הדואר, שהסתכמו במיליוני שקלים, מעורר סימני שאלה. פיצול עסקאות אלה ל-165 משיכות שכולן מתקרבות לסכום הדיווח האוטומטי לרשות הלבנת ההון, הנו פיצול חשוד, אשר יתכן וסיכל בפועל דיווח על עסקאות בהיקף גבוה.

91. ואולם, כאמור, שוכנעתי כי מנגנון משיכת המזומנים בבנק הדואר לגבי סכומים הקטנים מ-50,000 ₪, היה יעיל לעין ערוך מהמנגנון למשיכת סכומים העולים על 50,000 ₪, וכי החיסכון המשמעותי בזמן היווה במקרה זה שיקול משמעותי, אשר יש הגיון בטענה כי הניע את הנאשם במעשיו. כנש"ם, היה הנאשם זקוק לתזרים מזומנים רציף וזמין, ולכן החלטתו לבצע משיכות רבות בסכומים הנמוכים מ-49,000 ₪ הנה החלטה סבירה משנמצא כי היעילות וקיצור זמן ההמתנה הנם משמעותיים. המסקנה הנה כי לא הוכח שהנאשם פעל לשם מטרה הפלילית של סיכול הדיווח.

92. סימני אמת מובהקים בגרסת הנאשם שכנעו בגרסתו. בראשם ניתן לציין את מתן הגרסה בהזדמנות הראשונה, את העובדה שבתקופת התנהלותו בבנק הפועלים, זמן לא רב קודם שעבר לבנק הדואר, שלא ביוזמתו, נמנע מפיצולים לסכומים הנמוכים מ-50,000 ₪, ומשך לרוב סך של 200 אלף ₪, שהיה הסכום המקסימלי היומי למשיכה, וכן את התנהגותו הגלויה בבנק, את דבריו כי האמין שיש דיווח על נשמי"ם גם אם לא עוברים את סכום חובת הדיווח, ואת ההסברים המשכנעים האחרים, בעדותו בבית המשפט, שהותירה אמון. תשובותיו לשאלות התובע היו מספקות, וטענות המאשימה לא סדקו את גרסתו.

93. על פי מה שהוצג, נראה כי נהלי בנק הדואר מקשים מאד את יישומו של חוק הלבנת הון על לקוחותיו של בנק זה. משקבע הבנק חובה לקבל אישור, בתהליך מסורבל, דווקא למשיכות מהסכום הזהה לסכום חובת הדיווח - 50 אלף

למעלה - הבנק למעשה תיעל לקוחות לבצע משיכות קטנות יותר, שאותן ניתן לבצע ביעילות וללא בזבז זמן, במיוחד לנאשם, אשר שכנע כי זכה ליחס מועדף ממנהל הסניף. משיכות גבוהות מ- 50,000 ₪ היו כרוכות בטרחה ובהמתנה משמעותיים, אשר, בניגוד לטענת המאשימה, לא מצאתי אותן זניחות ובלתי משמעותיות.

94. שיתוף הפעולה של מנהל הסניף הקטן אמיר עמר, הוא שאפשר ואף עודד את הנאשם לקבל מעין שירות VIP של משיכות מהירות במזומן. החשד לפיו התנהלות גורמי הבנק הייתה מנוגדת לחובות הדיווח שעל פי חוק, חובות שחלו על עובדי בנק הדואר, ולא על הנאשם שהיה לקוח בלבד, לא נבדקו ככל הנראה, ויש צדק בטענת ההגנה, על כך שיש גישה מפלה מצד המאשימה כלפי הנאשם שנחקר והואשם, מול מנהל הסניף ועובדיו שעל פי הטענה לא נחקרו באזהרה כלל. אין בידי תקבל את טענת המאשימה כי גם אם יש חשד כלפי עובדי הבנק, אין לחשד זה השפעה על הקביעות לגבי הנאשם. משנמצא שהבנק התנהל באופן שעודד פיצולים, קם ספק ממשי באשר לכוונה והמטרה שהניעה את הנאשם לפצל משיכות. לקחתי בחשבון את דברי עד התביעה אמיר עמר לפיהם לא ראה פסול בפיצולים, וסבר שהם מבוצעים מטעמי יעילות וחסכון בזמן.

95. עלה כי נותני שרותי מטבע נוספים קיבלו בסניף הקטן את אותו שרות יעיל ומהיר, ויש ממש בטענת ההגנה על כך שהיעדר בדיקה לגבי חשד כי גם אחרים ביצעו עבירות באותן נסיבות ממש, לוקה במידה של חוסר צדק ואפליה.

96. מידע בלתי קונקרטי, ברמה של חשדות לא מוכחים, על כך שהנאשם היה מעורב בעבירות, בקשרים שליליים או בהתנהגות מחשידה, לא גובה בראיות, ולא חיזק את רמת ההוכחה באשר לכוונה לסכל דיווח. אמנם יש סימני שאלה שמתעוררים לגבי פעילות בהיקף של מיליוני שקלים, שעברו תחת ידיו של צעיר, שהודה בהיכרות עם גורמים מפוקפקים - אך לא הובאה כל ראיה מוחשית או קבילה על כך.

לסיכום - גרסתו המפורטת של הנאשם שבה נתן הסבר לגבי משיכות המזומן שהחשידו אותו בביצוע פעולות ברכוש במטרה להכשיל דיווח, הקימה ספק ממשי באשמתו.

כפי שצוין בפתיח - הנאשם זכאי.

ניתנה היום, א' אדר א' תשפ"ב, 02 פברואר 2022, במעמד הצדדים